

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Atçılık Merkezi'nin Karapınar'da Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Araştırılması Projesi

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Atçılık Merkezi'nin Karapınar' da Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Araştırılması Projesi

Hazırlayanlar

Prof.Dr.Özcan Barış ÇİTİL
Dr.Öğr.Üyesi Onur ERZURUM
Kerem ABBASOĞLU

Yüklenici

Proges Danışmanlık

"TR52/25/TDKIRSAL/00010 Atçılık Merkezi'nin Karapınar'da Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Araştırılması Projesi T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı tarafından finanse edilmektedir. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Proges Danışmanlık firmasına aittir. Mevlana Kalkınma Ajansı'nın ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmaz.

Bu eserin her türlü yayın hakkı Mevlana Kalkınma Ajansı'na aittir. Yayının kısmen ya da tamamen yayınlanması ve çoğaltılmasının fikri mülkiyet hukukuna tabidir. Kaynak gösterilmek ve atıfta bulunmak kaydı ile Mevlana Kalkınma Ajansı yayınları üçüncü kişilerce kullanılabilir.

T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı

Konevi Mahallesi, Ferit Paşa Caddesi No:18 Meram/Konya Tel.: +90 (332) 236 32 90

E-posta: bilgi@mevka.org.tr www.mevka.org.tr

İÇİNDEKİLER

01

BÖLÜM

Giriş	01
1 Karapınar İlçesi Hakkında	03
1.1 Karapınar'ın Coğrafi Özellikleri	04
1.2 Karapınar'ın Nüfusu	06
1.3 Karapınar'ın Ekonomisi	09
1.4 Karapınar'da Tarım ve Hayvancılık	11
1.5 Karapınar'da Turizm	19

02

BÖLÜM

2 Atçılık	21
2.1 Atçılığın Tarihsel Ve Kültürel Önemi	22
2.2 Dünyada ve Türkiye'de Atçılık Sektörünün Gelişimi	24
2.3 Dünyada ve Türkiye'de At Yetiştiriciliğinin Karşılaştırmalı Analizi	26

03

BÖLÜM

3 Kuramsal Çerçeve ve Literatür Taraması	27
3.1 Atçılığın Sosyo-Ekonomik Etkilerine Dair Mevcut Çalışmalar	27
3.2 Tarım, Turizm Ve Spor İle İlişkisi	29
3.3 Karapınar'ın Seçilme Nedenleri	30
3.4 Atçılık Merkezinin Bölgeye Katkıları	31

04

BÖLÜM

4. Sonuç ve Öneriler	53
5 Özet	61
Kaynakça	62

TABLO VE ŞEKİLLER

Tablo:1 2024 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sonuçları	06
Tablo:2 2024 yılı Konya İlçeler Bazında Mısır Üretimi Ve Verim İstatistikleri	12
Tablo:3 2024 yılı Konya İlçeler Bazında Yonca Üretimi	14
Tablo:4 2024 yılı Karapınar İlçesi TUIK Tarımsal Ürün Verileri	16
Tablo:5 2024 yılı Karapınar İlçesi Canlı Hayvan Sayıları	17
Tablo:6 Dünya ve Türkiye’de At Yetiştiriciliği	26
Şekil:1 Karapınar Haritası	04
Şekil:2 Karapınar Toplam Nüfusu	08

GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca atlar her dönem yaşamın bir parçası olmuştur. Genellikle binek hayvanı olarak kullanılan atlar farklı dönemlerde tarım, ticaret, yük taşıma, ulaşım, savunma ve spor alanlarında da kullanılmış ve insanoğlunun en yakınında yer almıştır.

Atlar Türk kültüründe ve toplumunda da önemli bir yer işgal etmiştir. Öyle ki atalarımız “At, avrat, silah”, “At binenin, kılıç kuşananın” gibi zamana meydan okuyan ifadeler ile atların toplumdaki yerini belirtmiştir.

Sanayi ve teknolojik alanda gelişmeler arttıkça çeşitli alanlarda kullanılan atlar artık daha çok sportif faaliyetlerde kullanılmaktadır. Dünyada ve Türkiye’de gün geçtikçe ilginin arttığı atlı sporlar gerek devletler gerekse şahıslar tarafından daha çok ilgi çekmekte ve yatırım merkezi haline gelmektedir.

Çalışmanın amacı: Karapınar ilçesi için kurulması önerilen atçılık merkezinin ilçenin sosyo-ekonomik yapısı üzerine olası etkilerinin değerlendirilmesi ve bu konuda atılacak adımlara zemin oluşturmaktır.

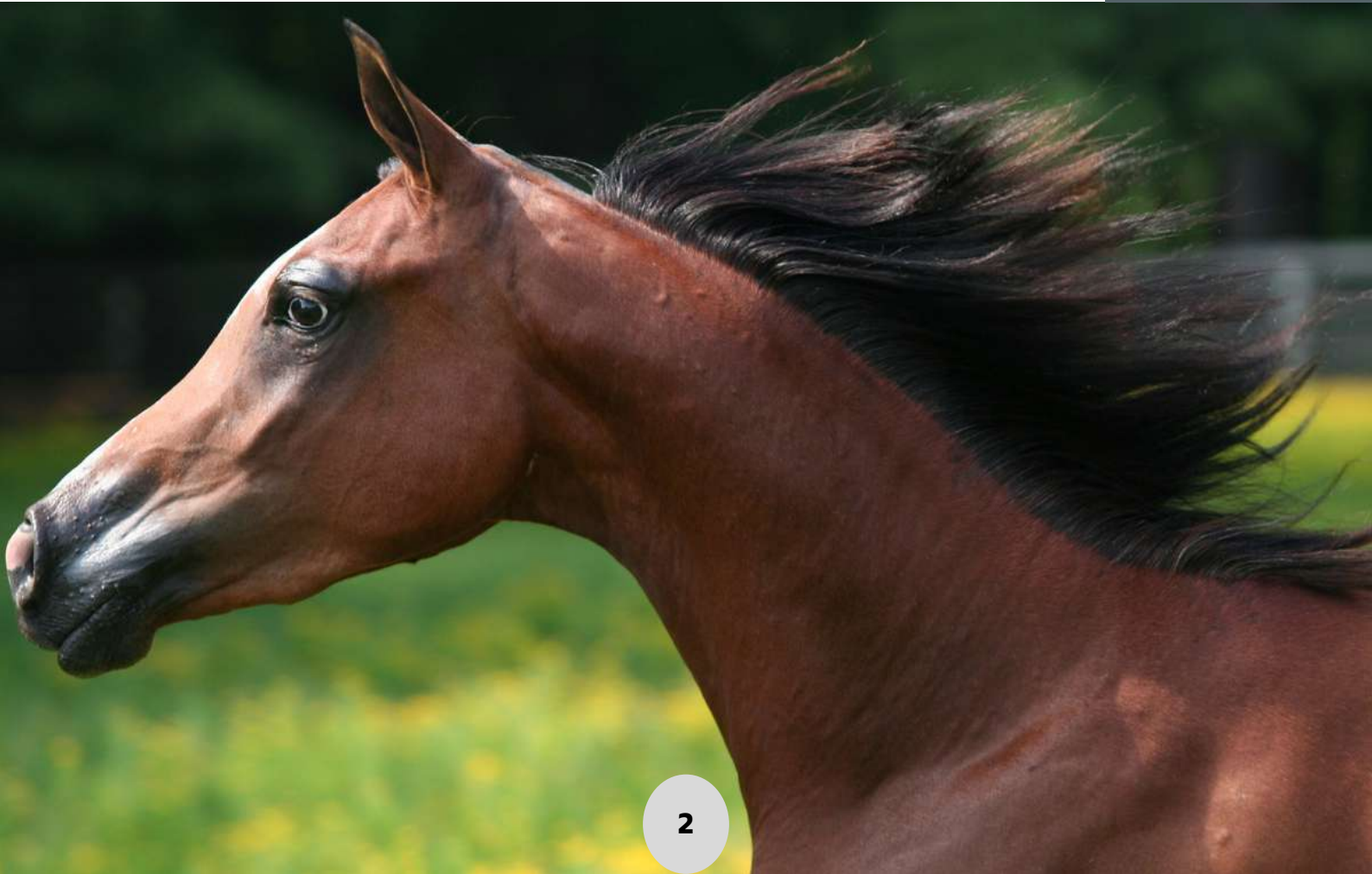
Merkezin kurulması durumunda; ilçede istihdam, yetiştiricilik, nalbantlık, binicilik, tarım hayvancılık, gıda, turizm gibi alanların gelişmesine ve büyümesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Çalışma kapsamında; Atçılık sektörünün bölgesel ve ulusal düzeyde mevcut durumunu, atçılık merkezinin eğitim, istihdam, spor, turizm ve tarım alanlarında sağlayacağı faydalar değerlendirilmiştir.

Ayrıca Karapınar ilçesinde orta ve uzun vadede ilçeye alternatif geçim kaynağı oluşturmak, ilçenin tanınırlığını artırmak, ilçede bulunan Aydoğanlar Meslek Yüksekokulu'nun veterinerlik bölümünün işleyişini artırmaya yönelik çalışmayı kapsamaktadır.

Çalışmanın önemi: Atçılık merkezleri; at yetiştiriciliği, nalbantlık, yem üretimi, veteriner hizmetleri, spor kulüpleri ve turizm faaliyetleriyle geniş bir istihdam alanı yaratmaktadır.

Bu merkezin kurulması ile kültürel mirasın korunması ve gelecek nesillere aktarılması, atlı sporların gelişmesi, hipodrom faaliyetlerinin yerine getirilmesi, binicilik turizmine katkıda bulunması öngörülmektedir.

1. KARAPINAR İLÇESİ HAKKINDA

Karapınar, M.Ö. 3000–200 yıllarında “HYDE” kasabası üzerinde kurulmuş ve Proto Hititler tarafından yerleşme merkezi olarak seçilmiştir. Karapınar, Hititlerin yarı bağımsız ve rahip krallar tarafından idare edilirken Truva Krallığı’nın hâkimiyeti altına girmiştir. Daha sonra Frigler, Lidyalılar, Asurlular, Persler, Büyük İskender ve Bizans İmparatorluğunun hâkimiyeti altına girmiştir. M.S. 832’de Memun “Karapınar ve çevresinin gelirlerini Medine Vakfı” usulünde bir tür vergiye bağlar. (Bu vergi Selçuklular, Karamanoğulları ve Osmanlılar döneminde de verilir. Fakat II. Abdülhamit Dönemi’nde son bulur.) Karapınar ve çevresi 1071 Malazgirt Savaşı’ndan sonra 1076 – 1077 yılları arasında Selçuklu İmparatorluğu’nun hâkimiyetine girmiştir. 1096 yılında başlayan Haçlı Seferleri’nde Karapınar da olumsuz etkilenmiştir. “1101” adı verilen Haçlı Seferleri’nin 3. kolu Karapınar topraklarından geçmiş ve ilçe çok büyük zarar görmüştür. Karapınar 1308 yılında Karamanoğulları’nın, Fatih Sultan Mehmet’in 1467 yılında Karamanoğullarına son vermesi üzerine de Osmanlı İmparatorluğu’nun hâkimiyeti altına girmiştir. 1514 yılında Yavuz Sultan Selim Çaldıran Seferi’ne giderken Karapınar’da konaklamış ve çevrede yaşayan halkın isteği üzerine; Karapınar’dan geçen ticaret yollarının korunması amacıyla “Karabinar” adında bir derbentçi köyü kurulmasını ve Sultan Selim Camii’nin temellerinin atılmasını emretmiştir. Kanuni Sultan Süleyman’ın oğlu II. Selim’in Konya valiliği sırasında Karapınar’ın imarına önem vermiş, başta Sultan Selim Camii’nin inşasını tamamlatmış ve ilçeye kervansaray, han, hamam, 39 dükkânlı bir bedesten, 2 yel değirmeni ve 5 çeşme inşa ettirmiştir. Karapınar’da II. Selim’in eserleri görülünce buraya Sultanlar Şehri anlamına gelen “Sultaniye” ismi verilmiştir. 1868 yılında Konya’ya bağlı bir ilçe sınıfına geçirilmiştir. Karapınar’da 1882’de belediye teşkilatı kurulmuştur. Cumhuriyet Dönemi’nde (1934) ilçenin ismi “Sultaniye”den “Karapınar” olarak değiştirilmiştir.

1.1 KARAPINAR'IN COĞRAFI ÖZELLİKLERİ

Konya ili Karapınar ilçesinin il merkezine uzaklığı 102 km'dir. İlçenin deniz seviyesinden ortalama yüksekliği 1.026 metredir. İlçenin, kuzeyinde Aksaray ili, güneyinde Karaman ili Ayrancı ilçesi, batısında Karatay ve Çumra ilçesi ve doğusunda Ereğli ilçesi bulunmaktadır. İlçe, Konya'yı doğuya bağlayan Konya-Adana karayolunun üzerinde yer almaktadır. İlçenin yüzölçümü 2.939,17 km²'dir.

Karacadağ volkanı, ilçe sınırı içerisindeki en önemli dağlık kütledir. Bir başka önemli volkanik kütle, Üzecek Dağı' dır. Bu iki dağlık alanın arasında Karapınar Ovası yer alır. Karacadağ'ın güneybatı eteklerinde, volkanik patlamalarla oluşmuş iki patlama krateri Acıgöl ve özellikle Meke Tuzlası Gölü bulunmaktadır. Ayrıca Meyil, Çıralı ve Obruk gibi krater gölleri bulunmaktadır.

Güneyinde ise Türkiye'nin en fazla rüzgâr erozyonuna maruz kalan sahası vardır. Tipik kara iklimi süren Karapınar'da yazları çok sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır. 21 yıllık rasat verilerine göre yıllık ortalama sıcaklık 10.9 derecedir. Türkiye'nin en az yağış alan yerlerinden biridir. 29 yıllık rasat verilerine göre yıllık yağış miktarı 279.5 mm.'dir. Bunun için bitki örtüsü zayıf ve ormansızdır. Rüzgâr erozyonu büyük hasar bırakmaktadır. Türkiye'nin rüzgâr erozyonuna maruz en önemli sahası Karapınar ve çevresidir. (Bu alan ülke genelindeki erozyona maruz alanın % 20'sine tekabül etmektedir.) Yağışların en az olması ve yer üstü sularının yetersizliği ilçede, kuru tarımı ön plana çıkarır. Tarım alanlarının içinde nadasa ayrılan sahalar oldukça önemli bir oran tutar. Kurak iklimin tesiriyle bitki örtüsü, çoğu tek yıllık olan kısa boylu otlardan müteşekkil "STEP" de denilen bozkırdır. Nitekim İlçede küçükbaş hayvancılığın yaygın olması bu yüzdendir.

Şekil:1 Karapınar Haritası

1.2 KARAPINAR'IN NÜFUSU

Karapınar'ın nüfusu 2024 yılı itibarıyla 51.324 kişiye ulaşmaktadır. Nüfusun 26.118'i erkek, 25.206'sı kadından oluşmaktadır. Aşağıda ilçenin mahallelere göre nüfus dağılımı yer almaktadır.

Tablo:1 2024 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sonuçları

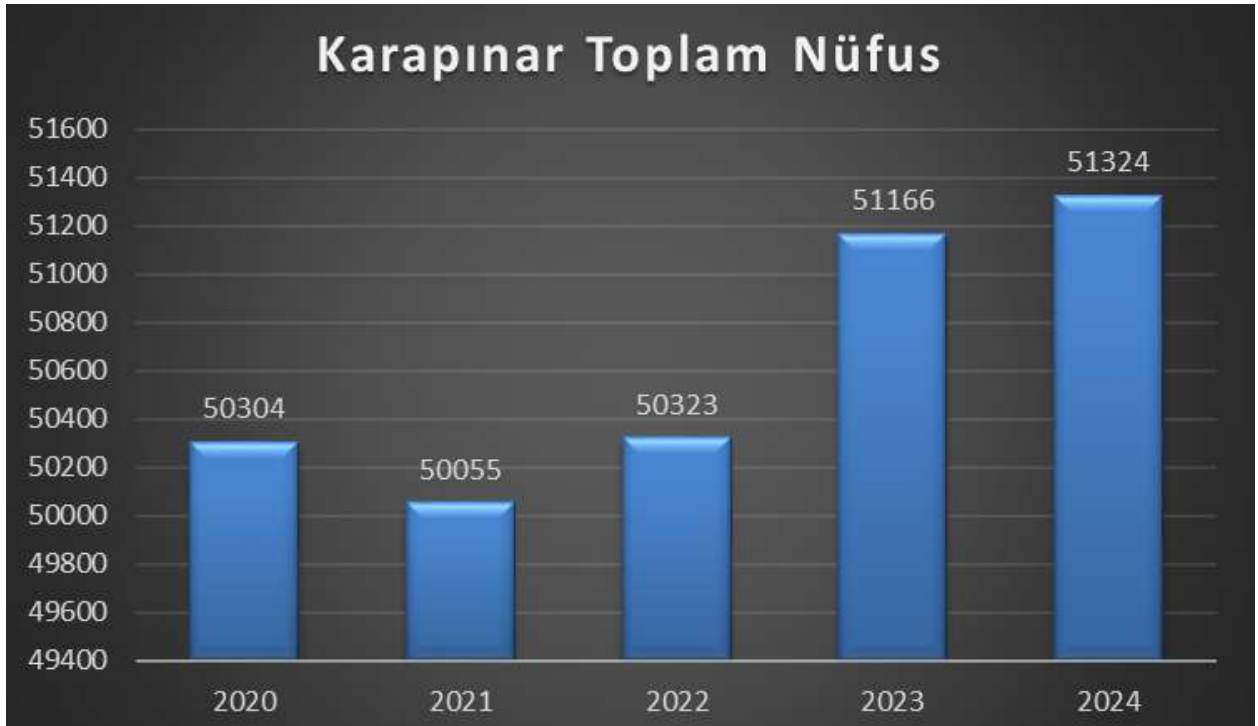
2024 YILI ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SONUÇLARINA GÖRE İLÇE NÜFUSU				
SIRA NO	İL	İLÇE	MAHALLE	NÜFUS
1	KONYA	KARAPINAR	ADALET	2.868
2	KONYA	KARAPINAR	AKÇAYAZI	655
3	KONYA	KARAPINAR	AKÖREN	476
4	KONYA	KARAPINAR	ALAADDİN	1.995
5	KONYA	KARAPINAR	APAK	1.469
6	KONYA	KARAPINAR	ÇETMİ	775
7	KONYA	KARAPINAR	ÇİĞİL	72
8	KONYA	KARAPINAR	CUMHURİYET	2.823
9	KONYA	KARAPINAR	FATİH	1.752
10	KONYA	KARAPINAR	FEVZİ PAŞA	1.761
11	KONYA	KARAPINAR	GAZİ OSMAN PAŞA	589
12	KONYA	KARAPINAR	HACI İSA	711
13	KONYA	KARAPINAR	HACI ÖMERLİ	484
14	KONYA	KARAPINAR	HANKAPI	1.473
15	KONYA	KARAPINAR	HASANOBA	249
16	KONYA	KARAPINAR	HOTAMIŞ	1.717
17	KONYA	KARAPINAR	İPEKÇİ	1.695
18	KONYA	KARAPINAR	İSLİK	910
19	KONYA	KARAPINAR	İSMET PAŞA	423

20	KONYA	KARAPINAR	KALE	659
21	KONYA	KARAPINAR	KARAKIŞLA	209
22	KONYA	KARAPINAR	KAYACIK	368
23	KONYA	KARAPINAR	KAYALI	2.235
24	KONYA	KARAPINAR	KAZANHÜYÜĞÜ	207
25	KONYA	KARAPINAR	KESMEZ	1.892
26	KONYA	KARAPINAR	KÜÇÜKAŞLAMA	204
27	KONYA	KARAPINAR	KÜLLÜ	264
28	KONYA	KARAPINAR	ORTAOBA	545
29	KONYA	KARAPINAR	OYMALI	340
30	KONYA	KARAPINAR	PINARBAŞI	2.284
31	KONYA	KARAPINAR	REŞADİYE	1.943
32	KONYA	KARAPINAR	SANDIKLI	5.380
33	KONYA	KARAPINAR	SAZLIĞINAR	1.015
34	KONYA	KARAPINAR	SELİMİYE	165
35	KONYA	KARAPINAR	TÜRÜDİYE	1.055
36	KONYA	KARAPINAR	ULUS	1.857
37	KONYA	KARAPINAR	YAĞMAPINAR	150
38	KONYA	KARAPINAR	YENİKUYU	197
39	KONYA	KARAPINAR	YENİ	1.024
40	KONYA	KARAPINAR	YEŞİLYURT	2.552
41	KONYA	KARAPINAR	YUNUS EMRE	1.588
42	KONYA	KARAPINAR	ZAFER	2.294
TOPLAM				51.324

Karapınar'ın nüfusu 2020 yılında 50.304 kişi, 2021 yılında 50.055 kişi, 2022 yılında 50.323 kişi, 2023 yılında 51.166 kişi, 2024 yılı itibarıyla 51.324 kişiye ulaşmıştır.

Şekil:2 Karapınar Toplam Nüfusu

Kaynak: TÜİK

1.3 KARAPINAR’IN EKONOMİSİ

Karapınar ilçesinin ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Karapınar sanayi, 1970’li yıllarda başlamış sulu tarıma geçiş ve OSB’nin kurulması ile ivme kazanmıştır. İlçede 55.344.000 kg/yıl karma yem, 62.000.000 kg/yıl yem katkı maddesi, 2.550 ton/yıl yem bitkileri tohumu, 886.291.2000 kg/yıl hazır beton, 1.701.000 kg/yıl koyun yoğurdu, 2.682.864.00 kw/saat güneş enerjisinden elektrik üretimi, 1.350.000 kg/yıl kurşun külçe, 5.518.680 kg/yıl et, 4.200 ton/yıl patates ayıklama, 168.000.000 kg/yıl patates temizleme, boyanma, paketlenme, 5.105 ton/yıl patates soğuk hava deposu, 75.660.480 kg/yıl mısır kurutma, 2.040 ton/yıl yonca tohumu, 7.140 ton/yıl elenmiş buğday tohumu, 3.060 ton/yıl elenmiş arpa tohumu, 61.941 ton/yıl tohumluk buğday, 13.164 ton/yıl tohumluk arpa üretimi yapılmaktadır.

İlçede küçük el sanatları özellikle tarım aletleri yapımı gelişmiştir. Tarım aletlerine olan ilgiden dolayı 1969 yılından önce çarşı içerisinde ve sağlıksız yerlerde sanatlarını icra eden sanatkârları bir araya toplamak için Karapınar Belediyesi tarafından İlçenin doğusunda bulunan ve eski sanayi sitesi olarak adlandırılan yerin temeli atılarak 1973 yılında tamamlanmıştır. Bu Sanayi Sitesi de ihtiyaca cevap veremez hale gelince 1979 yılında Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi kurularak çalışmalara başlamış işyerleri 1990 yılında tamamlanarak ilçenin Batı kısmında, Konya Yolu üzerinde olan yeni sanayi sitesine taşınmışlardır. Yine anılan yerde Küçük Sanayi Sitesi ikinci bölüm inşaatı 171 işyeri olarak inşaatı bitirilmiş olup 94 adet iş yeri yapımı planlanmaktadır. Küçük sanayi sitemizde her meslek dalında hizmet veren esnafımız mevcuttur.

1996 yılında kurulan Karapınar Organize Sanayi Bölgesi 17.10.2005 tarihinde Karapınar Belediyesi %61, İl Özel İdaresi %33 ve Karapınar Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı %6 ortaklığı ile kurulmuş ve bu ortaklar arasından OSB Kuruluş Protokolü hazırlanarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığına sunulmuştur. 2020 Yılı itibari ile 1.Etapda 413.984 m² alanda 48 sanayi parseli, 2. Etapta 679.578 m² alanda 72 sanayi parseli ve 3.Etapta 290.582 m² alanda 37 sanayi parseli olmak üzere toplam 157 sanayi parseli mevcuttur. 2024 itibari ile organize sanayi bölgesindeki 1. Etapta 30 adet firma, 2.etapta 9 adet firma olmak üzere 39 firma faaliyetine göstermektedir. 6 adet sanayi parseli sanayi tesisi için yapı kullanma izin belgesi almıştır. 30 adet sanayi parseli inşaat ruhsatlı ve 34 adet sanayi parseli proje aşamasındadır. 48 adet boş parsel bulunmaktadır.

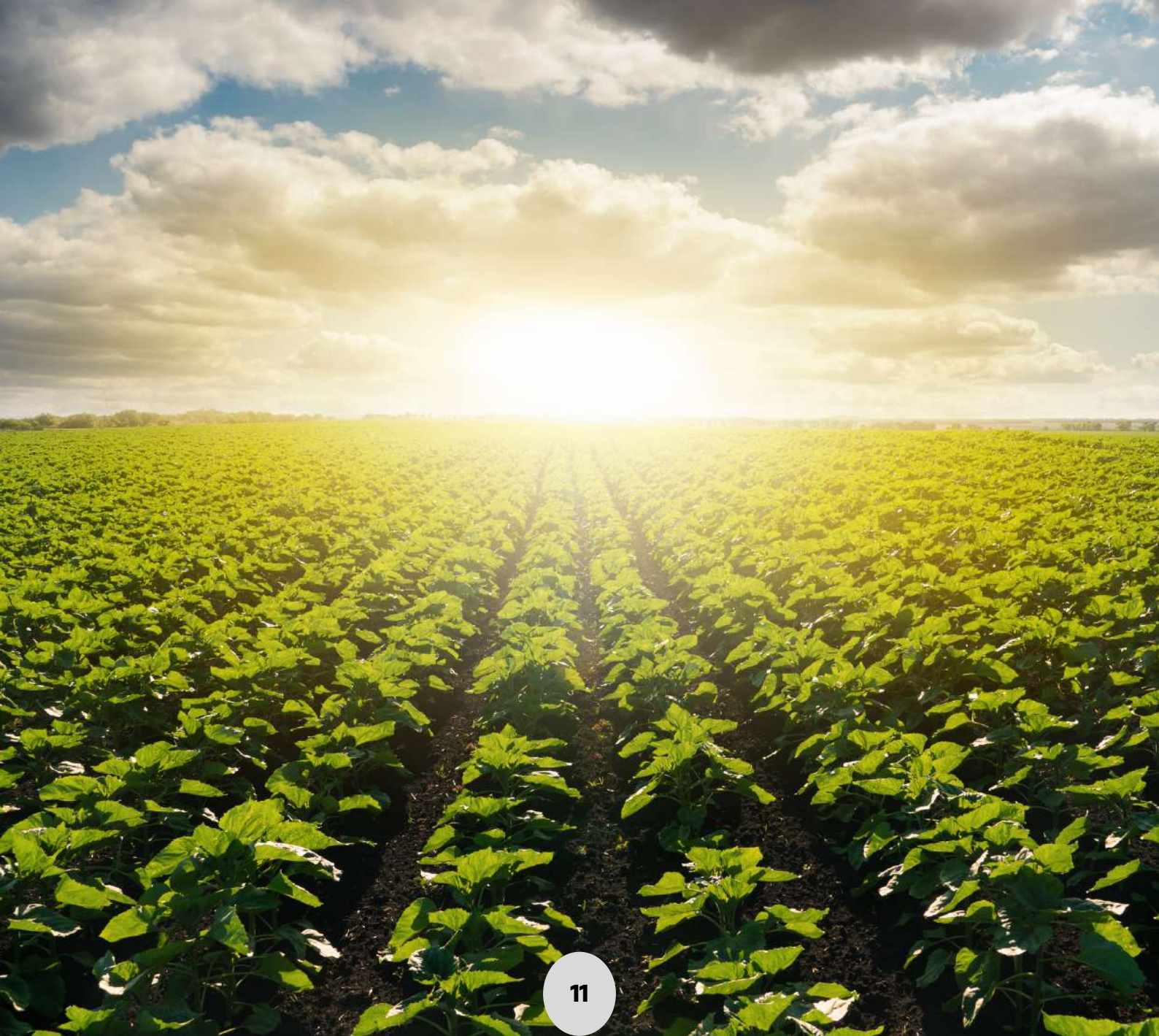
Organize Sanayi Bölgesinde 39 adet faaliyet gösteren işletmeler bulunmakta olup 230 kişi çalışmaktadır.

- 1 Adet Silo İşletmesi
- 1 Adet Bulgur Fabrikası (Torku)
- 1 Adet Mısır Gevreği Yemlik İmalatı
- 1 Adet Süt Ürünleri İmalat Fabrikası
- 1 Adet Süt Şoklama Tesisi
- 1 Adet Pakpen İmalatı
- 1 Adet Yem Sanayi Fabrikası
- 1 Adet Patates Fabrikası
- 1 Adet Derin Kuyu Su Pompa İmalatı
- 2 Adet Remork Karasör Tarım Makinaları İmalatı
- 23 Adet Hububat Olgunlaştırma İşletme, Kurutma, Mumlama Ve Ambalajlama Tesisi
- 1 Adet Fermente Gıda Ürünleri (turşu,şalgam,sirke vb.) Üretimi
- 1 Adet Otomotiv Yedek parça İmalatı ve Servis Hizmetleri
- 3 Adet Meyve,Sebze ve Bakliyatı Olgunlaştırma, Boyalama ve Ambalajlama Tesisi
- 1 Adet Bitkisel Yem Üretim Paketleme ve Depolama Tesisi
- OSB imar planında 1 nci, 2 nci ve 3 ncü etapta toplam 156 adet sanayi parseli mevcuttur.

Kaynak: Karapınar TSO Ekonomi ve Ticaret Dergisi

1.4 KARAPINAR'DA TARIM VE HAYVANCILIK

Karapınar Ticaret ve Sanayi Odası 2024 yılı Ekonomi Raporu verilerine göre; ilçede 1.500.000 da. ekilebilir alan bulunmaktadır. Bu alanın 1.076.499 da.'lık alanı ekilmektedir. Durum Buğdayı, Mısır, Arpa, Çavdar, Yulaf, Triticale, Fasulye, Nohut, Kanola, Ayçiçeği Çerezlik, Ayçiçeği Yağlık, Aspir Tohumu, Patates, Şeker Pancarı, Fiğ, Yonca, Korunga Sorgum, Mısır (Slaj),Bezelye, Yem Şalgamı, İtalyan Çimi, Lavanta ekilen ürünler arasında yer almaktadır. Tüm bitkisel üretimden toplam 2.215.781 ton ürün alınırken dekar başına toplam 49.006 kg ürün düşmektedir.

Tablo:2 2024 yılı Konya İlçeler Bazında Mısır Üretimi Ve Verim İstatistikleri

2024YILI KONYA İLÇELER BAZINDA MISIR ÜRETİMİ VE VERİM İSTATİSTİKLERİ				
ÜRETİM				
SIRA	İLÇELER	MISIR DANE (TON)	MISIR SLAJ (TON)	TOPLAM
1	KARAPINAR	358.877	399.900	758.777
2	EREĞLİ	93.607	530.000	623.607
3	ÇUMRA	348.620	263.500	612.120
4	KARATAY	229.104	200.200	429.304
5	MERAM	32.042	313.500	345.542
6	ALTINEKİN	273.429	21.900	295.329
7	YUNAK	211.908	14.750	226.658
8	KADINHANI	151.028	53.135	204.163
9	CİHANBEYLİ	122.197	43.000	165.197
10	ILGIN	10.254	149.250	159.504
11	EMİRGAZİ	2.715	90.475	93.190
12	SELÇUKLU	64.256	24.000	88.256
13	SARAYÖNÜ	34.179	52.000	86.179
14	AKŞEHİR	374	81.050	81.424
15	SEYDİŞEHİR	4.102	64.000	68.102
16	ÇELTİK	60.150	3.675	63.825

17	TUZLUKÇU	3.692	40.240	43.932
18	AHIRLI		29.600	29.600
19	DERBENT	0	12.500	12.500
20	BEYŞEHİR	820	11.250	12.070
21	DOĞANHİSAR	120	11.200	11.320
22	KULU	3.428	7.887	11.315
23	AKÖREN	4.306	7.000	11.306
24	HALKAPINAR	16	10.750	10.766
25	GÜNEYSINIR	2.423	5.500	7.923
26	HÜYÜK	0	4.550	4.550
27	DEREBUCAK	42	3.000	3.042
28	YALIHÜYÜK		605	605
29	BOZKIR	39	440	479
30	TAŞKENT	1		1
	TOPLAM	2.011.729	2.448.857	4.460.586

2024 Konya ilçeler bazında mısır üretim verilerine göre Karapınar ilçesi mısır üretimden ilk sırada yer almaktadır.

Tablo:3 2024 yılı Konya İlçeler Bazında Yonca Üretimi

SIRA	İLÇELER	YONCA (TON)
1	KARATAY	415.000
2	KARAPINAR	320.000
3	ÇUMRA	162.500
4	EREĞLİ	112.500
5	KADINHANI	61.500
6	ILGIN	49.000
7	MERAM	46.900
8	SEYDİŞEHİR	38.500
9	SELÇUKLU	38.175
10	EMİRGAZİ	33.330
11	BEYŞEHİR	22.500
12	ALTINEKİN	19.500
13	SARAYÖNÜ	19.000
14	DOĞANHİSAR	12.000
15	DERBENT	11.700
16	AKŞEHİR	9.500
17	CİHANBEYLİ	9.030

18	YUNAK	4.275
19	TUZLUKÇU	2.635
20	HÜYÜK	2.352
21	HALKAPINAR	2.250
22	AKÖREN	1.950
23	AHIRLI	1.820
24	ÇELTİK	1.440
25	GÜNEYSINIR	980
26	BOZKIR	750
27	KULU	750
28	DEREBUCAK	270
29	HADİM	83
30	YALIHÜYÜK	65
31	TAŞKENT	3
	TOPLAM	1.400.258

2024 Konya ilçeler bazında yonca üretim verilerine göre Karapınar ilçesi yonca üretimden ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo:4 2024 yılı Karapınar İlçesi TÜİK Tarımsal Ürün Verileri

2024 YILI KARAPINAR İLÇESİ TÜİK TARIMSAL ÜRÜN VERİLERİ		
SIRA	ÜRÜN	ÜRETİM MİKTARI (TON)
1	Şeker Pancarı	744.264
2	Mısır (Slaj)	399.900
3	Mısır	358.877
4	Yonca	320.000
5	Durum Buğdayı Hariç	166.730
6	Patates	121.123
7	Arpa	35.974
8	Durum Buğdayı	24.796
9	Fiğ	13.480
10	Ayçiçeği Yağlık	9.125
11	İtalyan Çimi	7.225
12	Ayçiçeği Çerezlik	6.175
13	Yem Şalgamı	4.800
14	Fasulye	1200
15	Çavdar	640
16	Bezelye	606
17	Korunga	462
18	Nohut	161
19	Sorgum	120
20	Triticale	70
21	Yulaf	25
22	Aspir Tohumu	19
23	Lavanta	9
	TOPLAM	2.215.781

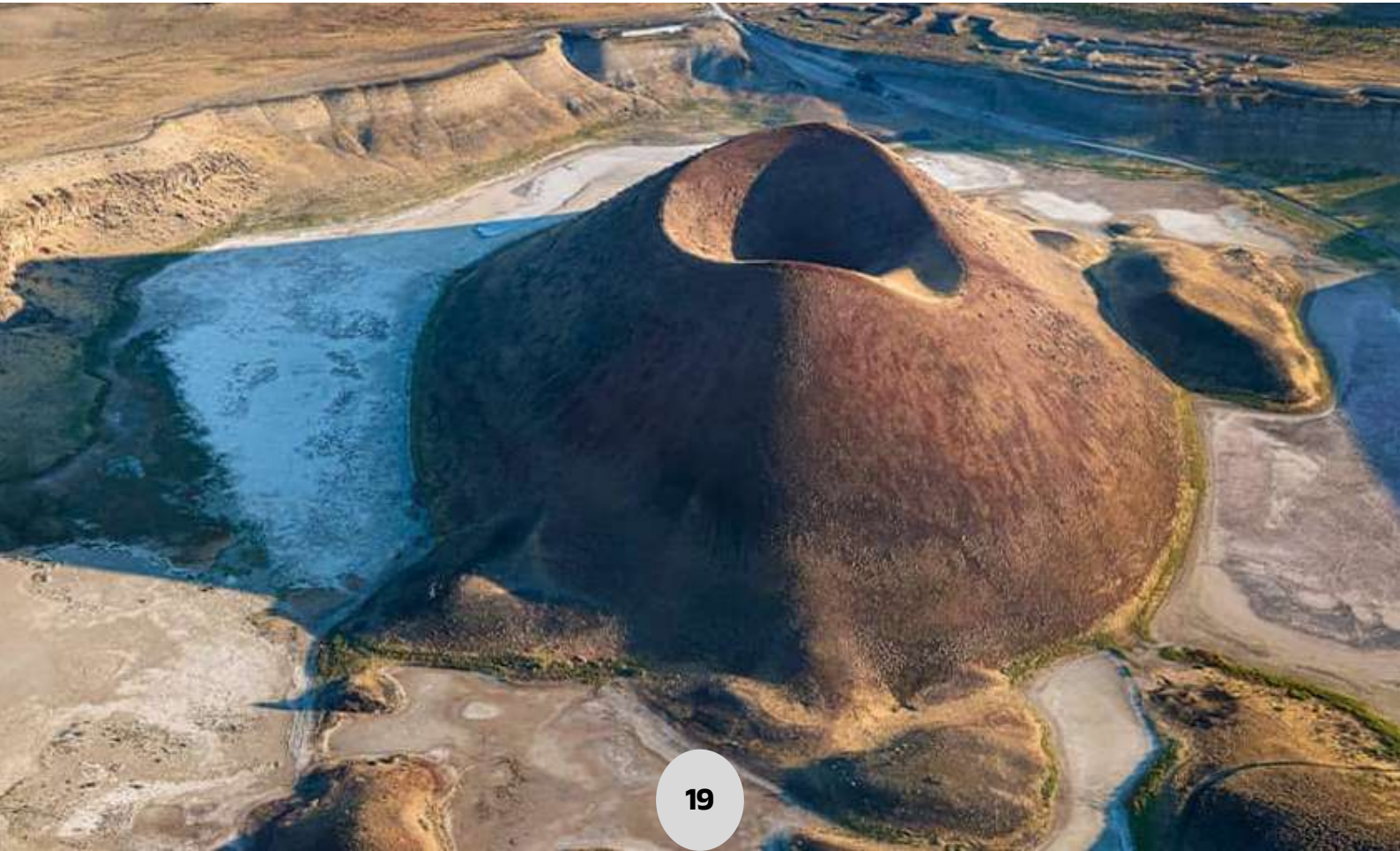
Tablo:5 2024 yılı Karapınar İlçesi Canlı Hayvan Sayıları

2024 YILI KARAPINAR İLÇESİ CANLI HAYVAN SAYILARI TÜİK VERİLERİ		
		SAYI
Canlı Hayvan Sayısı (Baş)	Süt Sığırları, Canlı Saf Kültür 2 Ve Daha Yukarı Yaşta İnek	35.685
	Süt Sığırları, Canlı Saf Kültür 1 - 2 Yaş Arası Dişi Düve	9.783
	Süt Sığırları, Canlı (Kültür Melezi), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta İnek	6.647
	Süt Sığırları, Canlı (Kültür Melezi), 1 - 2 Yaş Arası Dişi Düve	1.822
	Süt Sığırları, Canlı (Yerli), 2 Ve Daha Yukarı Yaşta İnek	7
	Süt Sığırları, Canlı (Yerli), 1 - 2 Yaş Arası Dişi Düve	2
	(Saf Kültür Sığırları, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta Boğa	3.450
	Saf Kültür Sığırları, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek Tosun	6.774
	(Melez Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta Boğa	643
	Melez Sığırlar, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek Tosun	1.261
	Yerli Sığırlar, Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta Boğa	1
	Yerli Sığırlar, Canlı, 1 - 2 Yaş Arası Erkek Tosun	1
	Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Saf Kültür), 1 Yaşından Küçük Erkek	9.572
	Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Saf Kültür), 1 Yaşından Küçük Dişi	6.424
	Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Kültür Melezi), 1 Yaşından Küçük Erkek	1.783
	Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Kültür Melezi), 1 Yaşından Küçük Dişi	1.755
	Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Yerli), 1 Yaşından Küçük Erkek	2
	Buzağı Ve Dana, Canlı (Sığır Yerli), 1 Yaşından Küçük Dişi)	2
	Toplam Büyükbaş Sayısı	85.614

2024 YILI KARAPINAR İLÇESİ CANLI HAYVAN SAYILARI TÜİK VERİLERİ		
		SAYI
Canlı Hayvan Sayısı (Baş)	Koyun (Merinos), Canlı, 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Kuzu	2.094
	Koyun (Merinos), Canlı, 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Toklu	30.766
	Koyun (Merinos), Canlı, 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Şişek	10.105
	Koyun (Merinos) Canlı, 2 Ve Daha Yukarı Yaşta Dişi Koyun	85.583
	Koyun (Merinos) Canlı 2 Ve Daha Yukarı Yaşta Koç	3.434
	Koyun (Yerli Ve Diğerleri) Canlı 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek) Kuzu	3.890
	Koyun (Yerli Ve Diğerleri), Canlı 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek) Toklu	57.155
	Koyun (Yerli Ve Diğerleri) Canlı 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek) Şişek	18.767
	Koyun (Yerli Ve Diğerleri) Canlı 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Koyun	158.941
	Koyun (Yerli Ve Diğerleri) Canlı 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Koç	6.378
	Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Canlı 6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek), Oğlak	12
	Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Canlı 6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Çebiç	2.898
	Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Canlı 12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek), Gezdan	2.104
	Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Canlı 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Dişi Keçi	6.950
	Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Canlı 2 Ve Daha Yukarı Yaşta, Teke	506
	TOPLAM	389.583

1.5 KARAPINAR'DA TURİZM

İlçemiz Karapınar tarihi ve turistik eserlerin en fazla olduğu yerlerden birisidir. Bunlar Sultan Selim (Sarı Selim) Külliyesi, Yağmapınar Camii, Reşadiye Camiidir. Karapınar'daki yeraltı şehirleri ve mağaraları şunlardır. Bacanak Ovası Mağarası, Kumsivri Tepesinde Arap Hamamı, Meke İnleri, Meke Tuzlası Mağarası, Apak Mağaraları, Yazomca Mağaraları, Çıralı Gölü'nde yeraltı şehirleri, Bağdaylı Köyü Mağaraları, Kayalı Kasabası topraklarında mağaralar ve yeraltı şehirleri, Akören Köyü Mağaraları ve yeraltı şehirleri. Karapınar ilçemizde Valide Sultan Hamamı, Çarşı Çeşmesi, Selimiye Şadırvanı, Koca Çeşme (Taş Çeşme), Ağaç Çeşmesi (Çetmi Çeşmesi) Apak Çeşmesi, Hacı İsa Çeşmesi ve Hankapı Çeşmesi mevcuttur. İlçemizde Ali Tepesi Hüyüğü, Yağmapınar, Göynük, Tilkili, Yassıca (Çukurca ve Kızık) İnatçı, Toprak Tepe, Gözlük Tepesi, tepesi delik Küllütepe, Maltepe, Bağırsı, Kiremitlik, Kahvelti Tepesi, Kuzu Tömeği, Sırnik, Küçük Sırçan (Kellenin) Büyük Sırçan Gögezli Tepesi, Çukur Deper Samık Kalesi, Afşar, Çingen, İldanlı, Rakka, Çimli tepe, Yassı Hüyük, Ekinlik veya Ortaoba, Eşek Tepesi, Gedeman, Kül, Kayacık Hüyükleri ve İlbizlik Tepesi vardır. Ayrıca Karapınar ilçemizde, Meyil, Çıralı, Acıgöl ve dünyaca ünlü bir doğa harikası olan Meke Tuzlası gölleri mevcuttur. Karapınar mevcut coğrafi, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle Türkiye'de ender merkezlerdendir. Coğrafi özellikler bakımından dünyadaki tek örnek olan Meke Gölü (Tuzlası) başta olmak üzere, Acıgöl ve pek çok obruk gölüyle, erozyon önleme sahasındaki çölümsü alanlarıyla ve jeolojik yapısıyla bir açık hava müzesi şeklindedir. Tarihî alanlar/eserler olarak kaleler (Seki, Mennek, Kurşunlu vb.), Sultan Selim Camii ve Külliyesi, Yağmapınar Camii, Hürrem Sultan Hamamı ve Höyükler oldukça önemlidir.

2. ATÇILIK

Atçılık, yalnızca geleneksel bir hayvancılık faaliyeti değil; yarış, spor, eğlence, turizm ve bahis endüstrileriyle bütünleşmiş çok boyutlu bir ekonomik sektördür. Son yıllarda yapılan çalışmalar, küresel ölçekte atçılık ve özellikle yarış endüstrisinin yüz milyarlarca dolarlık bir ekonomik hacme ulaştığını ve milyonlarca kişiye istihdam yarattığını göstermektedir.

Spor atçılığı, özellikle Almanya, Hollanda, Fransa, İngiltere ve İskandinav ülkelerinde yüksek katma değer üreten bir endüstri haline gelmiştir. European Horse Network ve EY-Parthenon (2024) tarafından hazırlanan rapora göre Avrupa Birliği'nde yaklaşık 7 milyon at bulunmaktadır; bu varlık, yem üretiminden arazi kullanımına, spor ve turizme kadar uzanan geniş bir değer zinciri ile 100 milyar avroya yaklaşan ekonomik değer ve yaklaşık 800.000 tam zamanlı eşdeğer istihdam yaratmaktadır. Spor atçılığı ekonomisi genel olarak Avrupa merkezlidir. Hollanda, Almanya, Fransa'da yılda yaklaşık 80.000 spor atı tayının üretildiği ifade edilmektedir. Özellikle engel atlama ve dresaj gibi branşlarda milyon euroluk at satışları gerçekleşmektedir. At donatım ve binicilik malzemesinde büyük bir pazara hâkimdir ve ihracat gelişmiştir (WBFSH, 2022). Hollanda ve Almanya, yüksek kaliteli spor atı yetiştiriciliği ve ciddi bir iç pazar yanında ihracata dönük üretimleriyle öne çıkmaktadır. Fransa'da yaklaşık 2 milyon kişinin düzenli olarak ata bindiği, binlerce binicilik kulübünün faaliyet gösterdiği; Almanya'da ise yüz binlerce lisanslı binici ve çok sayıda at çiftliği bulunduğu rapor edilmektedir (Güngör ve Ayyıldız, 2025).

Spor atçılığı; lisanslı biniciler ve atlar üzerinden lisans-vize gelirleri, kulüplerin üyelik ve ders gelirleri, ekipman ve giyim sanayii, ulusal ve uluslararası yarış organizasyonlarından elde edilen harçlar, sponsorluklar ve yayın gelirleri ile atlı turizm (trekking, kırsal konaklama, tema turları) gibi kalemler üzerinden gelir yaratmaktadır (European Horse Network ve EY-Parthenon, 2024). Ayrıca spor atçılığı; çocuk ve gençler için spor okulları, özel beceri gerektiren meslekler (seyis, antrenör, hakem, nalbant, veteriner vb.) ve rehabilitasyon programları (hipoterapi) ile sosyal fayda ve istihdam oluşturmaktadır.

Türkiye atçılık endüstrisinin ekonomik öncülüğünü yarış atçılığı çekmektedir. Safkan İngiliz ve Arap atları üzerinden koşular gerçekleşmektedir. Türkiye Jokey Kulübü (TJK) organizasyonu sağlanmaktadır ve yıl boyunca çok sayıda yarış koşulmaktadır. TJK (2024) genel istatistikleri incelendiğinde; Türkiye, 2020 itibarıyla 2.439 safkan tay üretimiyle dünya sıralamasında 9. sırada yer almıştır. Hipodromlarda koşan 2 yaş İngiliz ve 3 yaş üzeri Arap at sayıları resmi verilerle istatistiki olarak değerlendirilmiştir. 1975 yılında toplam 702 olan at sayısı, son beş yıl üzerinden ele alındığında; 2020 yılında 6.366, 2021 yılında 6.819, 2022 yılında 6.919, 2023 yılında 6.891, 2024 yılında ise 6.770 sayısına ulaşmıştır. Koşu sayıları ise 1975 yılında 1.248 adet iken 2020 yılında 5.098, 2021 yılında 6.011, 2022 yılında 6.490, 2023 yılında 6.402, 2024 yılında ise 6.617 sayısına ulaşmıştır. Bu artış Türkiye'de yarış atçılığının hacim olarak önemli bir büyüme gösterdiğini ortaya koymaktadır. Yildirim, F. (2025). ATÇILIK ENDÜSTRİSİNİN KÜRESEL EKONOMİK DEĞERİ: TÜRKİYE İNCELEMESİ. Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges), 15(2), 86-95. <https://doi.org/10.17339/ejovoc.1826723>

2.1 ATÇILIĞIN TARİHSEL VE KÜLTÜREL ÖNEMİ

Konargöçer yaşam biçiminde en kritik dönüm noktalarından biri atın evcilleştirilmesidir. Yaylak-kışlak arasındaki hareketliliği mümkün kılan bu gelişme, göçebe kültürün temel taşlarından biri olmuştur. Atın ilk evcilleştirildiği yer ve zaman konusunda farklı görüşler olsa da, arkeolojik bulgular M.Ö. 3500'lerde Kazakistan'daki Botay kültürünü işaret etmektedir (Anthony, 2007). Başlangıçta at, öncelikli olarak besin kaynağı olarak kullanılmış; M.Ö. 3000'lere gelindiğinde ise hem binek hayvanı olarak görülmeye başlanmış hem de dini ritüellerde kurban edilmiştir (Golden, 2014).

Fosil kayıtları, atların yaklaşık 55 milyon yıl önce Kuzey Amerika'da ortaya çıktığını ve buradan diğer kıtalara yayıldığını göstermektedir. Equus cinsine ait atlar Amerika'da 10 bin yıl önce yok olurken, Eski Dünya'da soyunu sürdürerek 6 bin yıl önce Orta Asya'da evcilleştirilmiştir (Yiğit, 2011). Botay kültürüne ait bulgular, atların 5500 yıl önce insan yaşamına entegre edildiğini kanıtlamaktadır. Bu süreçte Przewalski ve Tarpan gibi yabani türler evcilleştirmenin temelini oluşturmuş; özellikle Tarpan'ın birçok sıcakkanlı ırkın atası olduğu düşünülmüştür (Altuntaş, 2000).

Türklerin atla ilişkisi çok erken dönemlere uzanır. Sakalar'ın M.Ö. 6000'lerde atı ehlileştirip binek hayvanı olarak kullandıkları, kurganlarda ve alp mezarlarında bulunan at iskeletlerinden anlaşılmaktadır (Berkmen, 2011). Ayrıca at dişlerinde görülen gem izleri, biniciliğin M.Ö. 4000-3500 yıllarında Ukrayna bozkırlarında başladığını göstermektedir (Baskıcı, 1998). Bu gelişme savaş stratejilerinde devrim yaratmış, süvari birliklerinin doğuşuyla birlikte at askeri üstünlüğün sembolü haline gelmiştir (Diamond, 2008).

Türk toplulukları için at yalnızca savaş ve ulaşım aracı değil, aynı zamanda ekonomik ve kültürel bir zenginlik kaynağı olmuştur. Göçlerde binek ve yük hayvanı olarak kullanılan at, eti, sütü (kımız), derisi ve yelesiyle günlük yaşamda çok yönlü bir işlev üstlenmiştir (Cumakunova, 2009). Ayrıca Eski Türkler arasında 200'den fazla at ırkı bulunmakta, kabileler en iyi nesilleri yetiştirmek için birbirleriyle rekabet etmektedir.(Güleç, 2005). Atın Türk mitolojisinde Tanrılarla iletişimi sağlayan, bağımsızlığın sembolü olan ve kutsal bir varlık olarak tasvir edilmesi de, onun yalnızca ekonomik değil aynı zamanda manevi bir unsur olduğunu göstermektedir (Ögel, 1979; Çoruhlu, 2006; Özgül, 2016).

At, Türk kültüründe ekonomik işlevinin ötesinde toplumsal yaşamın, inançların ve kimliğin ayrılmaz bir parçasıdır. Göçebe yaşam tarzında devletleşme sürecini hızlandırmış, askeri ve siyasi gücün temel dayanağı olmuştur (Ögel, 1979; Sümer, 1995). Kurganlarda ölümlerle birlikte gömülmesi, dinî törenlerde kurban edilmesi ve yas göstergesi olarak kuyruğunun kesilmesi onun kutsal kabul edildiğini göstermektedir (Çoruhlu, 1997; Ögel, 1979). Kaya resimleri, heykeller ve arkeolojik bulgular, Türklerin atla kurduğu derin ilişkinin somut göstergeleridir (Ceylan, 2002; Özgül, 2015). Mitolojide de merkezi bir yere sahip olan at, Şaman inançlarında göğe çıkışın aracı, destanlarda kahramanların vazgeçilmez yoldaşı olarak betimlenmiştir (Çoruhlu, 2006). Ayrıca On İki Hayvanlı Türk Takvimi'nde bir yılın "At Yılı" olarak adlandırılması, onun kültürel hafızadaki önemini yansıtmaktadır (Turan, 1941). Hunlardan Osmanlılara kadar her dönemde at, üretim, askeri strateji ve toplumsal hayatın merkezinde yer almıştır. Batılı seyyahların "Türkler at sırtında doğar, yaşar ve ölür" ifadesi, bu güçlü bağı özetler niteliktedir (Caferoğlu, 1953; Ceylan, 2004).

2.2 DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE ATÇILIK SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

Dünyada at yetiştiriciliği sektörü, tarih boyunca ulaşım, savaş, tarım ve spor gibi çok farklı alanlarda önemli roller üstlenmiş ve her dönemde farklı amaçlarla gelişim göstermiştir. Günümüzde ise sektörün gelişimi daha çok spor, rekreasyon, turizm ve kültürel miras odaklı hale gelmiştir.

Antik Çağlarda, atlar savaş, ticaret ve ulaşım da stratejik öneme sahiptir. Orta Asya bozkırlarından başlayan at evcilleştirme süreci, medeniyetlerin yayılımında büyük rol oynamıştır. Orta Çağ’da Avrupa’da feodal düzenin temel unsuru haline gelen at, şövalyelik ve tarımda kullanılan “çeki hayvanı” rolüyle değer kazanırken Sanayi Devrimi Öncesinde, ulaşım ve posta sistemlerinde atlar kullanılmıştır. Osmanlı, Arap ve Orta Asya toplumlarında at yetiştiriciliği hem askeri hem de ekonomik güç göstergesi niteliği taşımıştır. Sanayi Devrimi Sonrası ise buharlı ve motorlu araçların yaygınlaşmasıyla birlikte atın ulaşım ve savaş amaçlı kullanımı azalarak spor ve rekreasyon amaçlı yetiştiriciliğe yönelim göstermiştir.

Günümüzde; Spor amaçlı yetiştiriciliğinde at yarışları; İngiltere, ABD, Japonya, Avustralya ve Körfez ülkelerinde milyarlarca dolarlık hacme sahiptir. Olimpik branşlar (engel atlama, dresaj, üç gün yarışmaları) ile birlikte atlı okçuluk ve geleneksel sporlar yeniden ilgi görmeye başlamıştır. Ayrıca; Avrupa’da kırsal turizm ve doğa aktivitelerinde, Amerika’da “ranch turizmi”nde, Orta Doğu’da ise kültürel mirasla bağlantılı olarak yaygınlaşan atlar kültürel ve geleneksel boyutta devamını sağlayarak Orta Asya’da göçebe kültürünün devamı niteliğinde “atlı oyunlar” (kok boru, cirit) ile İspanya ve Portekiz’de atlı festivaller düzenlenmektedir.

ABD’de yaklaşık \$50 milyar’lık büyüklüğe sahip olan atçılık, Avrupa Birliği ülkelerinde at yetiştiriciliği kırsal kalkınma politikaları içinde desteklenmektedir. Körfez ülkelerinde (özellikle Katar, BAE, Suudi Arabistan) at yetiştiriciliği prestij ve turizm aracı olarak değerlendirilmektedir. Türkiye’de at yetiştiriciliği, tarihsel kökleri çok derinlere inen, günümüzde ise hem yarışçılık hem de kültürel-turistik boyutlarıyla önem taşıyan bir sektör haline gelmiştir. Türklerin Orta Asya’dan Anadolu’ya göçüyle birlikte at, hem askeri hem de sosyal yaşamın merkezinde yer alırken atlı savaş kültürü, cirit gibi geleneksel sporlar bu dönemde güç kazanmıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde Sipahi sınıfı ve ordunun başarısında at yetiştiriciliği önemli yer edinmiştir. Osmanlı’da “hassa ahırları” ve “haralar” kurularak devlet destekli at ıslah çalışmaları yapılmıştır. Anadolu’daki Arap atı, özellikle safkan özellikleriyle değer kazanarak Arap Yarımadası ile Avrupa’ya ihraç edilmiştir. 1926’da Türkiye Jokey Kulübü (TJK) kurularak modern at yetiştiriciliği ve yarışçılık organizasyonu devlet kontrolünde gelişmeye başlamıştır. Haralar aracılığıyla safkan Arap ve İngiliz atı yetiştiriciliği kurumsallaşarak adından söz ettirmektedir.

Türkiye’de yaklaşık 50 binin üzerinde kayıtlı safkan at bulunmaktadır. İstanbul (Veliefendi), Ankara (75. Yıl Hipodromu), İzmir (Şirinyer), Bursa (Osmangazi), Adana (Yeşiloba) gibi hipodromlarda yıl boyu yarışlar düzenlenmektedir. TJK, hem yarış organizasyonunu hem de yetiştiricilik desteklerini yürütmektedir. Sektör, milyarlarca TL’lik bir ekonomik hacim yaratmaktadır (yarış ikramiyeleri, bahis, istihdam, yem ve veterinerlik hizmetleri). Cirit, rahvan, atlı okçuluk gibi geleneksel sporlar Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Ege’de kültürel bir değer olarak sürdürülmektedir. Karacabey Harası (Bursa), Sultansuyu Harası (Malatya), Anadolu Tarım İşletmesi (Eskişehir) gibi işletmeler safkan yetiştiriciliğin merkezleridir. Arap atı yetiştiriciliğinde Türkiye, dünyada sayılı ülkelerden biridir. Geleneksel atlı sporların tanıtımı ve yaygınlaştırılması için federasyon düzeyinde çalışmalar yapılmaktadır. Kapadokya’da atlı safari, Karadeniz’de yayla turları, Ege ve Akdeniz’de binicilik merkezleri turistik katkı sağlamaktadır. Ayrıca atlı terapi (hipoterapi) merkezleri özellikle son yıllarda önem kazanırken atlı sağlık turizmin gelişmesine katkı sağlamıştır.

Ata sporumuz olarak bilinen atlı sporlar günümüzde; Düz yarışlar (İngiliz ve Safkan Arap atları ile) Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı olarak Türkiye Jokey Kulübü, diğer amatör binicilik spor dalları, Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı olarak Türkiye Binicilik Federasyonu (Engel Atlama, At Terbiyesi, Kros, Atlı Dayanıklılık, Atlı Jimnastik branşları ile) ve Geleneksel Spor Dalları Federasyonu (Cirit, Rahvan, Atlı Okçuluk) tarafından yönetilmektedir (Türkiye Binicilik Federasyonu Raporu).

2.3 DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE AT YETİŞTİRİCİLİĞİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Aşağıdaki tabloda dünyada ve Türkiye'de at yetiştiriciliği sektörünün tarihsel gelişimi, günümüzdeki durumu, ekonomik boyutları ve geleceğe yönelik eğilimleri karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır.

Tablo:6 Dünya ve Türkiye'de At Yetiştiriciliği

Başlık	Dünya Geneline	Türkiye'de
Tarihsel Köken	Antik çağlardan itibaren savaş, ulaşım, tarım ve spor amaçlı kullanılmıştır.	Orta Asya'dan taşınan atlı kültür, Osmanlı'da haralar ve sipahi sistemiyle gelişmiştir.
Güncel Kullanım Alanları	Spor (yarış, dresaj, engel atlama), rekreasyon, turizm, geleneksel spor alanlarıdır.	Yarışçılık (İngiliz ve Arap atları), geleneksel sporlar (cirit, rahvan), turizm (Kapadokya, yayla turları), hipoterapi alanlarıdır.
Ekonomik Büyüklük	ABD'de yıllık ~50 milyar \$'dır.	TJK'nın düzenlediği yarışlar ve bahis gelirleriyle milyarlarca TL'lik hacime sahiptir.
Başlıca Türler	Thoroughbred (İngiliz atı), Arabian, Quarter Horse, çeşitli spor ve gösteri ırkları yer almaktadır	Safkan Arap atı (dünya çapında güçlü konum), İngiliz atı; geleneksel olarak Anadolu yerli ırkları yer almaktadır.
Kurumsal Yapı	Uluslararası organizasyonlar (FEI, IFHA), özel çiftlikler, üniversite araştırma merkezleridir.	Türkiye Jokey Kulübü (TJK), Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM), atlı spor federasyonlarıdır.
Turizm ve Kültür	Avrupa'da kırsal turizm, ABD'de ranch turizmi, Orta Asya'da geleneksel atlı oyunlardır.	Kapadokya'da atlı turlar, Anadolu'da cirit, rahvan, atlı okçuluk gibi kültürel etkinliklerdir.
Islah ve Teknoloji	Yapay tohumlama, embriyo transferi, genetik araştırmalar yaygındır.	Haralar aracılığıyla geleneksel ıslah; biyoteknolojik yöntemlerdir.
Sorunlar	Bazı ülkelerde hayvan refahı tartışmaları, yüksek bakım maliyetleridir.	Yüksek maliyet, yarış gelirlerine bağımlılık, geleneksel sporların sınırlı destek görmesidir.
Gelecek Eğilimleri	Biyoteknoloji, sürdürülebilir turizm, hayvan refahı odaklı yetiştiriciliktir.	Arap atı yetiştiriciliğinde küresel marka olma, kırsal turizm ve geleneksel sporların desteklenmesidir.

3.KURAMSAL ÇERÇEVE VE LİTERATÜR TARAMASI

3.1 Atçılığın Sosyo-Ekonomik Etkilerine Dair Mevcut Çalışmalar

Atçılık sektörü, Türkiye’de köklü bir kültürel geçmişe sahip olmasının yanı sıra, günümüzde ekonomik büyüme, kırsal kalkınma ve beşerî sermaye gelişimi açısından stratejik öneme sahip bir sektördür. Bu sektör, hem istihdam yaratma gücü hem de eğitim, sağlık ve turizm gibi farklı alanlarla kurduğu etkileşim sayesinde çok boyutlu bir sosyo-ekonomik ağ oluşturmaktadır (Darmansah et al., 2017). Gelişmiş ülkelerde atçılık, doğrudan, dolaylı ve tetiklenmiş harcamalar aracılığıyla güçlü bir ekonomik çarpan etkisi yaratmaktadır. Amerika At Konseyi’nin (American Horse Council) 2023 yılı verilerine göre, yalnızca ABD’de atçılık sektörünün toplam ekonomik katkısı 177 milyar ABD dolarına ulaşmış ve yaklaşık 2,2 milyon kişiye doğrudan ya da dolaylı istihdam sağlamıştır (AHC, 2023). Bu katkı, tarım (yem ve saman üretimi), sağlık (veterinerlik ve ilaç sektörü), turizm ve gayrimenkul (ahır, manej ve tesis inşaatı) gibi pek çok alana yayılmaktadır (Vitafloor, 2025). Benzer biçimde Avrupa’da, özellikle Fransa ve İrlanda’da, atçılık kırsal ekonominin ana dinamiklerinden biri hâline gelmiştir. İrlanda’da Thoroughbred (safkan yarış atı) yetiştiriciliği, ülke hayvancılığının yaklaşık %10’unu oluşturarak on binlerce kişiye istihdam sağlamaktadır (Younge & Vial, 2012). Bu durum, kamu politikalarının ve bölgesel teşviklerin sektörün sürdürülebilirliğini doğrudan etkilediğini göstermektedir (Gottlieb et al., 2020).

Türkiye’de ise atçılık, özellikle kırsal alanlarda istihdamı artıran ve ekonomik çeşitliliği destekleyen bir potansiyele sahiptir. At yetiştiriciliği, nalbantlık, seyislik, eğitmenlik ve antrenörlük gibi uzmanlık gerektiren meslekler, bölgesel ekonomilerde katma değer yaratmaktadır. Meslek Yüksekokullarında açılan Atçılık ve Antrenörlüğü programları, at bakımı, beslenmesi, fizyolojisi ve antrenman sistemleri üzerine bilimsel bilgi aktararak sektöre nitelikli iş gücü kazandırmaktadır. Bu eğitimler, aynı zamanda veterinerlik ve zootekni disiplinleriyle entegre biçimde çalışarak hem at sağlığı hem de genel hayvancılık yönetimi konularında yetkin personel yetiştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Atçılığın sosyo-ekonomik etkilerinden biri de sürdürülebilir turizm ve kültürel kimlik alanlarında görülmektedir. Kapadokya gibi doğal ve kültürel mirası zengin bölgelerde düzenlenen atlı safari ve binicilik turları, düşük çevresel etki ve yerel ekonomiye doğrudan katkı sağlamaları nedeniyle ekoturizm ilkelerine uygun örneklerdir (Rezapouraghdam et al., 2025). Bu faaliyetler, turizm gelirlerinin kent merkezlerinden kırsal alanlara yayılmasını sağlayarak yerel refahı artırmaktadır (Karakurt & Çobanoğlu, 2019). Ayrıca Atlı Cirit gibi geleneksel oyunlar, Anadolu’nun somut olmayan kültürel mirasını yaşatarak hem bölgesel kimliği güçlendirmekte hem de turizm pazarında Türkiye’ye özgün bir rekabet avantajı sunmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelerde binek veya yük taşıma amaçlı kullanılan işgücü atları (working equids) da sosyo-ekonomik açıdan kritik bir işleve sahiptir. Eşek ve katır dâhil bu hayvanlar, hassas toplulukların geçim kaynaklarını ve gıda güvenliğini destekleyen temel unsurlardır (Bonsi et al., 2023). Ancak işgücü atlarında görülen hastalıklar, yalnızca hayvan refahını değil, sahiplerinin gelir güvenliğini ve halk sağlığını da tehdit etmektedir (Bonsi et al., 2024). Bu nedenle “Tek Sağlık” (One Health) yaklaşımı, hayvan sağlığı, insan sağlığı ve geçim kaynaklarının bütüncül biçimde ele alınması açısından kritik bir politika aracı olarak görülmektedir (Pritchard et al., 2023).

Atçılığın sağlık sektöründeki yansımaları da dikkate değerdir. Hipoterapi (Hippotherapy) ve At Destekli Terapi (Equine-Assisted Therapy – EAT) yöntemleri, nöromotor bozuklukların tedavisinde giderek daha fazla kullanılmaktadır. Sistematik incelemeler, bu terapilerin serebral palsili çocuklarda motor fonksiyonları, dengeyi ve postürü geliştirdiğini göstermiştir (Zadnikar & Kastrin, 2011). Multipl Skleroz (MS) hastalarında da yürüme hızı, denge ve yorgunluk düzeylerinde anlamlı iyileşmeler kaydedilmiştir (Stergiou et al., 2025). Ancak bu terapilerin yaygınlaşmasının önündeki en büyük engel, yüksek maliyetler ve ulusal sağlık sigortalarının sınırlı desteğidir (Angoules et al., 2015; Koca & Ataseven, 2016). Bu nedenle gelecekteki araştırmaların, hipoterapinin uzun vadeli fayda-maliyet oranını ortaya koymaya odaklanması önerilmektedir (Suárez-Iglesias et al., 2021).

Sonuç olarak atçılık sektörü, yalnızca bir spor veya hobi alanı değil; ekonomik büyüme, kırsal kalkınma, eğitim, turizm ve sağlıkla doğrudan ilişkili çok boyutlu bir kalkınma aracıdır. Gelişmiş ülkelerde ekonomik çarpan etkisiyle büyüme ve istihdam yaratırken, gelişmekte olan ülkelerde geçim kaynağı ve toplumsal refahın yapıtaşı hâline gelmiştir. Türkiye özelinde ise nitelikli eğitim, sorumlu turizm politikaları ve bilim temelli üretim anlayışıyla desteklendiğinde, atçılık sektörünün hem ekonomik hem kültürel sürdürülebilirlik açısından önemli bir kalkınma gücü olduğu söylenebilir.

3.2 Tarım, Turizm Ve Spor İle İlişkisi

Atların temel besin kaynağı olan arpa, yulaf, fiğ, yonca, saman gibi yem bitkileri tarım sektörü tarafından üretilmektedir. At gübresi, organik tarımda önemli bir doğal gübre kaynağıdır. Toprağın verimliliğini artırarak tarımsal sürdürülebilirliğe katkı sağlamaktadır. At yetiştiriciliği, tarım faaliyetleriyle birlikte yürütülürken; çiftçiler için gelir çeşitlendirmesi sağlamaktadır. Çiftliklerde hem hayvancılık hem de tarımsal üretim yapılarak kırsal kalkınma desteklenmektedir. Tarım ve atçılık birlikte geliştiğinde, kırsal bölgelerde katma değer zinciri oluşturmaktadır.

Turizm açısından; Atlı turizm ve kırsal turizm faaliyetleri, tarımsal ürünlerinde pazarlanmasına, binicilik turları, doğa gezileri ve safari tarzı etkinlikler ile turizmde çeşitlilik sağlaması öngörülmektedir. Özellikle kırsal ve yayla turizmiyle entegre edilerek eko-turizm için çekici hale getirilmesi durumunda Türk at kültürünün tanıtılması, bölgenin kültürel turizm potansiyelinin artırılması, Cirit, rahvan koşuları, atlı okçuluk gibi geleneksel sporların gösterileri ile birlikte turistler için cazip kültürel etkinlikler düzenlenebilir.

Atçılık merkezin; ulusal ve uluslararası yarışmalar, turnuvalar ve festivallerin düzenlenmesi ile spor turizminin canlanmasına yerli ve yabancı turistler bölgeye çekilmesine katkıda bulunması beklenmektedir. Atlarla yapılan terapi (hipoterapi) uygulamaları, özellikle engelliler ve özel gereksinimli bireyler için sağlık turizminin oluşması ve geliştirilmesine imkan sağlayacaktır. Spor ve sağlık turizmi ile yarışma, festival, turnuvaların düzenlenmesi sonucunda turizm gelirlerinin, kırsal kalkınmayı desteklemesi beklenmektedir.

3.3 Karapınar'ın Seçilme Nedenleri

Atçılık merkezi için Karapınar'ın seçilme nedenleri, bölgenin coğrafi, kültürel, ekonomik ve stratejik avantajları bulunmaktadır. Bu avantajlar aşağıda yer almaktadır.

- Karapınar, geniş mera alanları ve doğal otlakları ile at yetiştiriciliği için elverişli konumdadır.
- Kurak iklimi sayesinde at hastalıklarının yayılma riski daha düşüktür.
- Geniş ve düz araziler, yarış pisti, manej ve antrenman alanları için uygun yapıya sahiptir.
- Bölgede yem bitkileri (buğday, arpa, yulaf, yonca, fiğ) üretimi yaygın olup bölgenin geçim kaynaklarından biridir.
- At besiciliği için gerekli olan yonca, saman, vb. ürünler, hasat edildikten sonra karmaşık endüstriyel işlemlerden geçmeden kullanılmaktadır. Ayrıca geniş mera alanlarının bulunmasından dolayı doğal beslenme sonucu tarımsal ürünlerin üretim maliyeti düşüktür.
- Bölge ekonomisinin tarım ve hayvancılığa dayanmasından dolayı bölge halkı atçılığa kolay adapte olabilir.
- Karapınar ve çevresi, Türk at kültürü ve geleneksel sporların yaşatılması için önemli bir potansiyele sahiptir. Bölgede Karacadağ'da yabani ylık atları bulunmaktadır.
- Atçılık merkezi, Karapınar'da istihdam ve gelir çeşitliliği yaratarak ilçe dışına göçün önlenmesine katkıda bulunması öngörülmektedir.
- Gençler ve kadınlar için eğitim ve iş fırsatları sağlaması öngörülmektedir.
- Bölgedeki kırsal kalkınma projelerine entegre edilerek alternatif gelir kaynakları arasında yer alabilir.
- Karayolu ve demiryolu bağlantıları sayesinde ulaşım kolaydır.
- Bölge, ulusal yarışlar, spor turizmi ve sağlık turizmi için cazip bir merkez olabilir.
- Karapınar'ın Meke Krater Gölü, Acıgöl, obruklar gibi doğal güzelliklerinin kurulacak olan atçılık merkezinin turizmle entegrasyonunun sağlanması durumunda ilçeye gelen ziyaretçi sayısının artmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

3.4 Atçılık Merkezinin Bölgeye Katkıları

3.4.1 Atçılık Merkezinin Ekonomik Katkıları

İstihdama Katkıları: Veteriner, antrenör, seyis, nalbant, binicilik eğitmeni gibi meslek gruplarına iş imkânı sağlamasının yanı sıra ilçe halkının doğrudan istihdamı ve merkezle bağlantılı yem üreticileri, otel, restoran gibi hizmet sektöründe istihdam oluşması beklenmektedir.

Tarımsal ve Hayvansal Üretime Katkıları: Merkezin, yem bitkileri üretimi ve hayvancılık sektörünü destekleyerek ilçede yem bitkilerinin üretim kapasitesinin artması, hayvancılık sektörünün gelişmesi, at yetiştiriciliğiyle bağlantılı genetik ıslah ve damızlık faaliyetlerinin artması ve bölgesel tarımı güçlendirmesi beklenmektedir.

Spor ve Yarış Gelirleri İle Ekonomiye Katkıları: At yarışları, binicilik turnuvaları ve gösteriler, bilet satışları ve sponsorluk gelirleri, hipodrom ve yarış faaliyetleriyle bölgeye önemli bir ekonomik hareketlilik kazandırması beklenmektedir.

Turizm ve Hizmet Sektörüne Katkıları: Binicilik turizmi, kırsal turizm ve geleneksel kültür turizminin ilçeye kazandırılmasına zemin oluşturması beklenen atçılık merkezine yerli ve yabancı turistlerin ilgi göstermesi, konaklama, yeme-içme ve ulaşım sektörüne katkı sağlaması öngörülmektedir.

Atçılık merkezinin ilçenin atçılık, binicilik, spor ve yarış, turizm alanlarında marka değeri taşımasına yönelik çalışmaların başlaması ve markalaşması çalışmalarına başlanabilir.

Eğitim ve Araştırma Gelirlerine Katkıları: İlçede bulunan Meslek Yüksekokulu, meslek liseleri, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ile iş birliği halinde atçılık alanında eğitim programlarının geliştirilmesine imkan sağlanabilir. Böylece atçılığa yönelik insan kaynağı kapasitesini artırarak, atçılığı destekleyici yeni iş kollarının gelişmesine destek sağlanabilecektir.

Ayrıca atçılık sektörünün geliştirilmesine yönelik araştırma ve uygulama projeleri, çeşitli destek programları kapsamında değerlendirilebilecek bir alan olarak görülmektedir. Bu tür projeler aracılığıyla sağlanabilecek hibe ve desteklerin sektörel kapasiteyi güçlendirilmesi ve bilgi altyapısının geliştirilmesi açısından katkı sunması beklenmektedir.

Yatırım ve Bölgesel Kalkınmaya Katkıları: At yetiştirme, seyis, nalbant, turizm, yeme-içme gibi alanlarda yerli ve yabancı yatırımcıların ilçeye çekilmesi ile küçük ölçekli işletmelerin (süt ürünleri, el sanatları, yöresel ürünler) kendilerini geliştirmeleri beklenirken ekonomik ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlayabileceği öngörülmektedir.

İhracata Katkıları: Merkezin safkan at yetiştiriciliği ve satışı ile hem iç pazara hem de dış pazara hitap etmesi sonucu yüksek katma değerli bir sektör olarak ülke ve ilçe ekonomisine ihracat geliri sağlaması beklenmektedir.

3.4.2 Atçılık Merkezinin Sosyal Katkıları

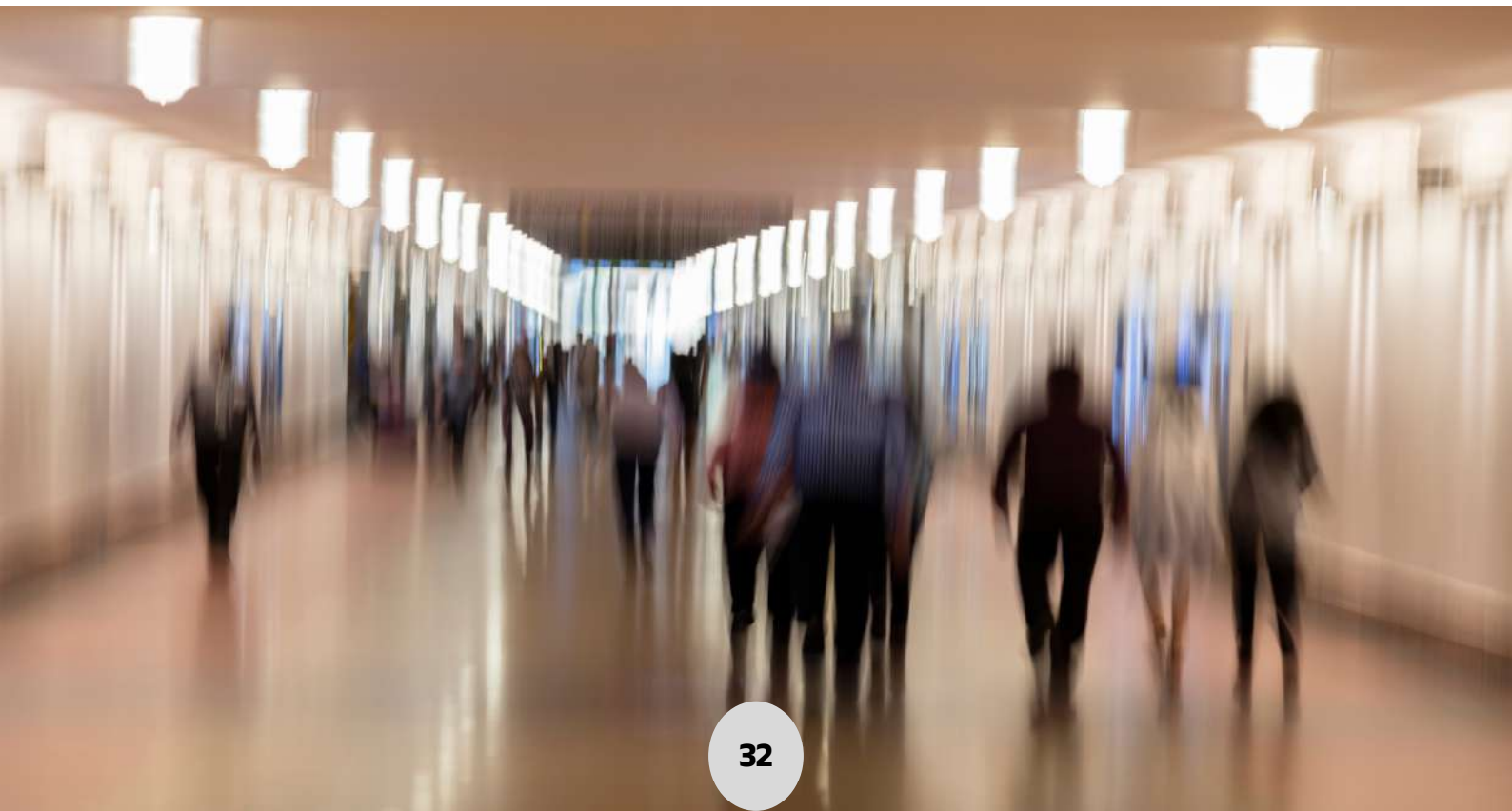
Kültürel Mirasın Korunması ve Yaşatılmasına Katkıları: At, Türk kültüründe ve tarihî mirasında önemli bir yere sahiptir. Geleneksel atlı sporlarının (cirit, rahvan, okçuluk) canlandırılması ve gelecek nesillere aktarılması beklenmektedir.

Spor ve Sağlıklı Yaşama Katkıları: Binicilik sporunun gelişmesiyle gençlerin spora yönelmesi ve bedensel ve zihinsel gelişimlerine katkı sağlayan terapi amaçlı binicilik (hipoterapi) imkânları ortaya çıkması beklenmektedir.

Eğitim ve Gençlere Katkıları: Çocuk ve gençler için binicilik kursları, eğitim programları düzenlenerek aralarında etkileşimin artması, hayvan sevgisi, sorumluluk bilinci ve disiplin duygusu kazandırılması öngörülmektedir.

Sosyal Etkileşim ve Toplumsal Dayanışmaya Katkıları: Yerel halkın bir araya gelmesine, festivaller ve yarışmalarla sosyal bağların güçlenmesine kırsal bölgelerde topluluk ruhunu ve sosyal yaşam kalitesinin artırılması, bölgeye gelen yerli-yabancı turistler sayesinde farklı kültürlerle etkileşim sağlanması öngörülmektedir.

Dezavantajlı Gruplara Katkıları: Engelliler için hipoterapi uygulamaları ile sosyal uyumun desteklenmesi, kadınlar ve gençler için istihdam ve girişimcilik fırsatlarının ortaya çıkması beklenmektedir. Ayrıca Kırsal yaşamın cazibesini artırarak göçün azalmasına ve bölge halkı için yeni sosyal alanlar ve etkinlik merkezlerinin oluşması ile sosyal etki yaratması beklenmektedir.

3.4.3 Atçılık Merkezinin Eğitim, İstihdam, Spor, Turizm Ve Tarım-Hayvancılık Alanlarında Sağlayacağı Katkılar

Konya'nın Karapınar ilçesinde kurulması planlanan Atçılık Merkezi, bölgenin özgün çevresel koşulları ve sosyo-ekonomik yapısı dikkate alındığında, sürdürülebilir kalkınma açısından stratejik bir potansiyele sahiptir. Karapınar, çölleşme, obruk oluşumu ve sınırlı su kaynakları gibi çevresel zorluklarla karşı karşıya olan bir bölge olup, planlanan bu merkez söz konusu sorunları fırsata dönüştürerek tarıma dayalı ekonominin risklerini azaltma, alternatif gelir kaynakları yaratma ve çevresel farkındalığı artırma potansiyeline sahiptir. Tarım sektörünün iklim değişikliği ve yeraltı suyunun aşırı kullanımı nedeniyle kırılgan bir yapıya sahip olması, gelirleri sadece tarımsal üretime bağlı nüfus için bir risk oluşturmaktadır. Atçılık merkezinin kurulması; ekonomik çeşitliliğin sağlanması ve böylece gelir risklerine karşı dayanıklılığın artması adına bir olanak olarak değerlendirilmektedir. Bu merkez, yeni istihdam ve gelir olanakları yaratarak tarımsal riski azaltabilir. Ulusal düzeyde düzenlenecek atlı turizm etkinlikleri ve yarış organizasyonları, bölgeye dışarıdan sermaye girişi sağlayarak eğitimcilik, veteriner teknisyenliği, tesis yönetimi ve at ekipmanları satışı gibi yeni meslek alanları oluşturmaya beklenmektedir. (Mueke, 2024; Darmansah et al., 2017). Ayrıca merkezin yem ihtiyacının karşılanması, yerel çiftçilere yeni pazar olanakları sunarken, su kıtlığı dikkate alınarak az su tüketen yem bitkilerine yönelimi teşvik etmesi söz konusu olabilecektir. Meke Gölü ve obruklar gibi doğal ve jeolojik değerlerle bütünleşen turizm paketleri ise merkezin kırsal turizmde yıl boyu faaliyet gösteren bir cazibe merkezi hâline gelmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

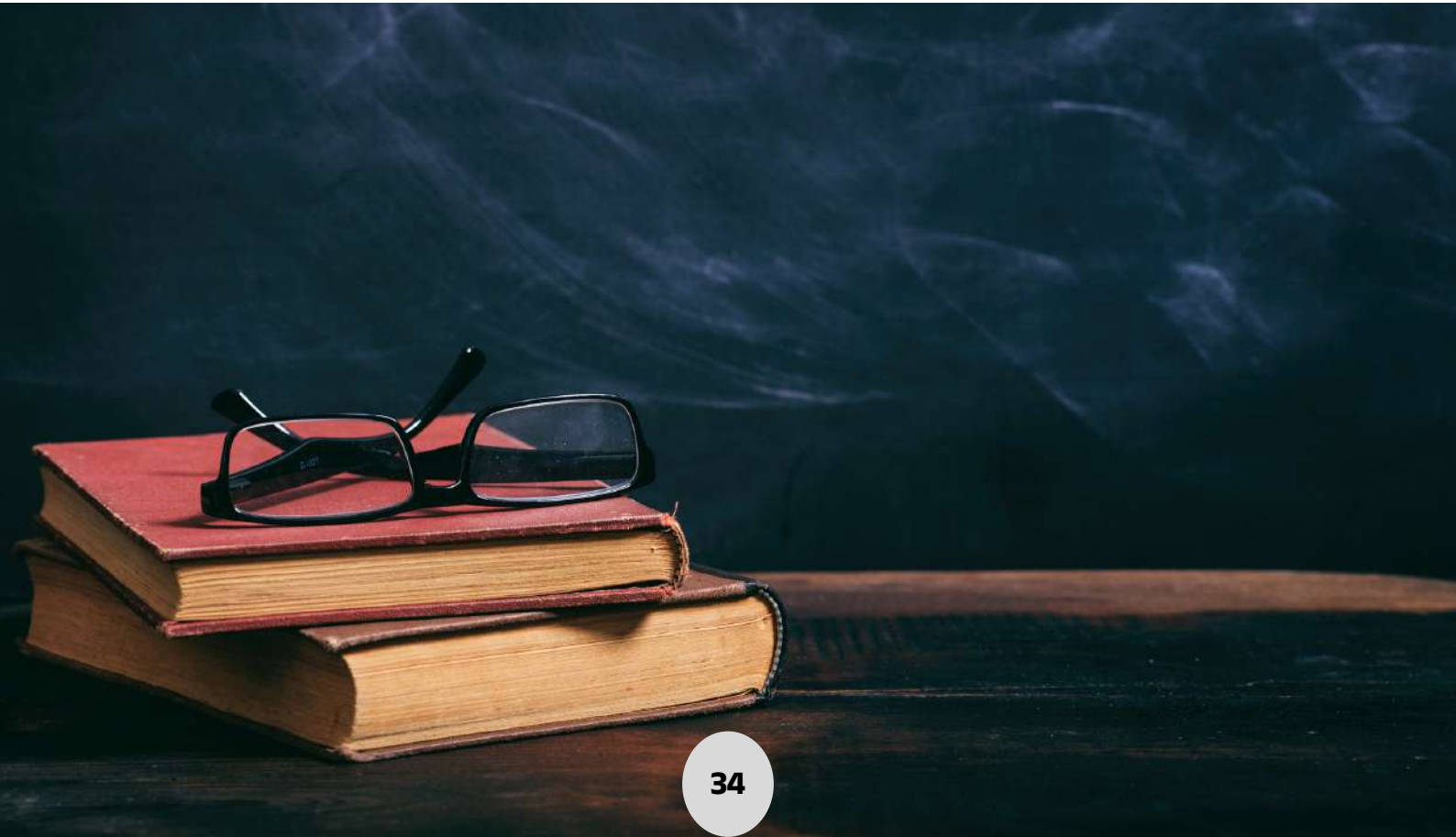
Atçılık Merkezi aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik bakımından örnek bir model olarak değerlendirilebilir. Bölgenin çölleşme ve obruk sorunlarına karşı geliştirilecek sürdürülebilir otlatma teknikleri toprak bozulmalarını önleyebilen bir yönetim sistemidir. Söz konusu yöntemi uygulamak atçılık merkezinden bağımsız olarak uygulanabilir olmakla beraber mevcutta uygulanmamaktadır. Bu sebeple atçılık merkezinin planlı bir işletme modeliyle kurulmasıyla ve otlatma yaklaşımının planlı ve izlenebilir şekilde düzenlenmesiyle örnek teşkil edecek bir uygulama ortaya konabilecektir. (Anonim, 2015).

Geniş otlak varlığının yanlış yönetilmesi erozyonun da artmasına neden olabilir, dolayısıyla "doğru yönetilmesi halinde doğal peyzajın korunmasına da olanak tanınması öngörülmektedir.

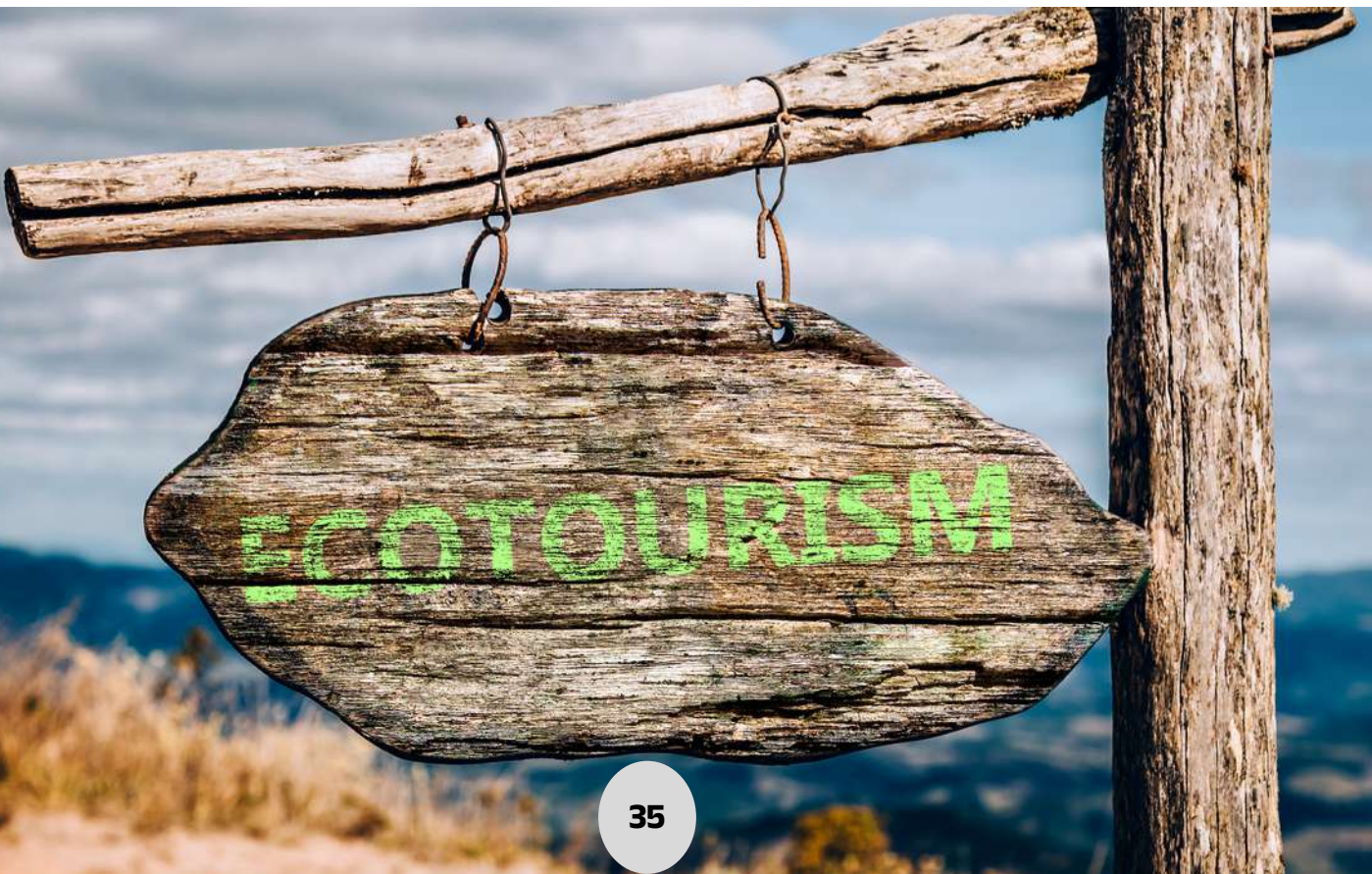
Eğitim ve toplumsal gelişim açısından bakıldığında, Atçılık Merkezi yalnızca ekonomik bir yatırım değil, aynı zamanda bilimsel bilgi üretimi ve insan kaynağının gelişimi için bir eğitim platformu niteliği taşımaktadır. Yerel üniversiteler ve meslek yüksekokullarıyla yapılacak iş birlikleri, at anatomisi, beslenme ve hayvan refahı konularında bilim temelli eğitimlerin (evidence-based education) sunulmasını mümkün kılabilir (Torell et al., 2025). Böylelikle geleneksel bilgi birikimi modern bilimsel yöntemlerle bütünleşebilecektir. Bunun yanı sıra At Destekli Deneyimsel Öğrenme (Equine-Assisted Experiential Learning – EAL) programları, gençlerin liderlik, öz-farkındalık ve duygusal zekâ becerilerini geliştirme açısından önemli fırsatlar sunabilir (Sivagurunathan et al., 2025; Pentecost, 2018). Bu programlar, sosyal öğrenme süreçlerini güçlendirirken, at-insan etkileşimi üzerinden duygusal dayanıklılık ve empati gibi becerilerin kazandırılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca cirit gibi geleneksel atlı sporların canlandırılması, Karapınar'ın kültürel kimliğini koruma ve turizm çekiciliğini artırma yönünde destekleyici bir unsur olması beklenmektedir.

Sonuç olarak, Karapınar Atçılık Merkezi'nin başarısı; çevresel kısıtlamalara duyarlı, Dijital Su ve Akıllı Şebekeler, Akıllı Tarımsal Sulama yöntemleri gibi yenilikçi su yönetimi teknolojilerini benimseyecek şekilde ekonomik çeşitliliği destekleyen bir modelle mümkün olabilecektir. Böyle bir yapının, hem ilçe ekonomisinin dayanıklılığını artırması hem de çevreci yaklaşımı ön planda tutması ile diğer tesislere örnek teşkil etmesi öngörülmektedir. İlçede eğitim, istihdam ve kültürel sürdürülebilirlik açısından uzun vadeli bir değer yaratması beklenebilir.

Atıcılık sektörü, günümüzde yalnızca spor veya hobi olmaktan çıkarak ekoturizm ve kültürel mirasın korunmasıyla güçlü biçimde bütünleşen, kırsal topluluklara çevresel sorumluluk ve kültürel kimlik açısından yeni ekonomik fırsatlar sunan bir alan hâline gelmiştir. Ekoturizme yönelik atlı faaliyetler; motorlu taşıtların ulaşımının sakıncalı olabildiği hassas habitatlara düşük etkili erişim sağlayarak doğa turizminin sürdürülebilirliğini destek olabilir. Atlı gezintiler ve uzun mesafe rotalar, peyzaj ve habitat üzerindeki bozulmayı en aza indirmesi; katılımcılara doğayı yerinde deneyimleme imkânı vererek, yerel ekosistemlerin korunmasına yönelik bilişsel ve duygusal bağları güçlendirmesi beklenmektedir (Rezapouraghdam ve ark., 2025; Mueke, 2024). Doğal koruma alanlarının çevresinde konumlanan at çiftlikleri ve binicilik merkezleri ise, kentsel yayılmaya karşı yeşil altyapının bir parçası gibi işlev görerek arazi koruması için ekonomik teşvik üretebilir (ELCR, 2015).

Kültürel turizm boyutunda atıcılık; cirit, rahvan binicilik ve atlı okçuluk gibi geleneksel Türk sporlarının canlandırılması yoluyla somut olmayan kültürel mirasın yaşatılmasına hizmet eder ve yerel kimliği güçlendirir. Tarihî ticaret yolları, eski göç güzergâhları ve İpek Yolu'nun yerel kollarının at sırtında deneyimlenmesi, ziyaretçilere yalnızca manzara sunmakla kalmayıp bölgenin tarihsel anlatılarını da görünür kılabılır. Bu süreç, nalbantlık, eyer ve koşum takımı yapımı gibi zanaatların sürdürülebilir biçimde canlanmasına katkıda bulunarak yerel bilgi ve becerilerin ekonomik değer üretmeye devam etmesini sağlaması beklenir. Böylece atıcılık; çevresel eğitim ve farkındalığı artıran ekoturizm pratikleri ile kültürel mirası görünür kılan deneyimlerin kesişiminde, bölgesel markalaşmayı destekleyen, yerel refahı güçlendiren ve uzun vadeli sürdürülebilirlik hedefleriyle uyumlu bütüncül bir kalkınma aracına dönüşebilir (Rezapouraghdam vd., 2025; Mueke, 2024; ELCR, 2015).

Atçılık sektörü, yalnızca bir spor veya hobi dalı olmanın ötesinde; turizm, tarım ve eğitim alanlarıyla bütünleşerek kırsal kalkınma, ekonomik çeşitlenme ve insani gelişim açısından güçlü bir ekosistem oluşturan çok yönlü bir endüstridir. Bu entegrasyon, hem ekonomik hem de kültürel düzeyde sürdürülebilir kalkınmayı destekleyerek, atıcılığın stratejik bir sektör olarak önemini ortaya koymaktadır. Turizm boyutunda atçılık sektörü, büyük ölçekli etkinlikler, festivaller ve kırsal turizm faaliyetleri aracılığıyla destinasyon ekonomilerine doğrudan katkı sağlamakta ve “yeni para” akışı oluşturarak güçlü bir ekonomik çarpan etkisi yaratmaktadırlar. ABD’de düzenlenen Kentucky Derby her yıl yaklaşık 400 milyon ABD Doları katkı sağlamaktadır. Florida’daki World Equestrian Center ise milyarlarca dolarlık ekonomik etki yaratmakta; otelcilik, restoran ve ulaşım sektörlerine doğrudan fayda sunmaktadır (Anonim, 2025). Benzer şekilde, Teksas’ta düzenlenen atçılık etkinliklerine katılan seyircilerin yıllık harcamalarının 3 milyar ABD Dolarına ulaştığı bildirilmektedir (Anonim, 2024). Bunun yanı sıra, binicilik merkezleri, atlı festivaller ve tur rotaları, küçük işletmeler ve zanaatkarlar için ek gelir kaynağı oluştururken, kırsal bölgelerde kültürel mirasın korunmasına ve destinasyon markalaşmasının güçlenmesine katkı sağlamaktadır (Pavić et al., 2019; Rezapouraghdam et al., 2025).

Eğitim ve mesleki gelişim açısından atçılık sektörü, yalnızca teknik uzmanlıkların değil; aynı zamanda liderlik, iletişim ve duygusal zekâ gibi çağdaş iş dünyasında öne çıkan becerilerin de gelişimini destekler niteliktedir. At Bilimi, At Yönetimi ve Atlı Rehabilitasyon gibi akademik programlar, öğrencileri veterinerlik, ahır yöneticiliği ve profesyonel eğitmenlik gibi alanlara yönlendirmekte ve sektörde bilim temelli, etik standartlara uygun iş gücü oluşumuna katkı sağlamaktadır (Darmansah et al., 2017; Anonim, 2025). Ayrıca At Destekli Deneyimsel Öğrenme (Equine-Assisted Experiential Learning – EAL) programları, atların birer “ortak öğretmen” olarak kullanıldığı, bireylerin öz-farkındalık, sözsüz iletişim, empati ve güven inşa etme becerilerini geliştiren yenilikçi eğitim uygulamaları sunmaktadır (Pentecost, 2017). Bu programlar, liderlik eğitiminde beden dili, sezgisel farkındalık ve duygusal denge gibi ilişkisel becerilerin kazandırılmasında etkili bir araç olarak görülmektedir (Torell et al., 2025).

Tarım ve hayvancılıkla entegrasyon açısından atçılık faaliyetleri, kırsal alanlarda ekonomik ve biyolojik dayanıklılığı artıran bir işlev üstlenmektedir. At çiftlikleri ve binicilik rotaları, tarım arazilerinin kentsel yayılmaya karşı korunmasına ve kırsal peyzajın muhafaza edilmesine katkıda bulunmaktadır (Anonim, 2015; Anonim, 2024). Kontrollü otlatma uygulamaları, otlak yönetimini destekleyerek biyolojik çeşitliliğin korunmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, atların varlığı tarım işletmelerine çiftlik turizmi (agri-tourism) olanağı sunmakta; ziyaretçilere binicilik dersleri ve kırsal yaşam deneyimleri kazandırarak çiftlik gelirlerini çeşitlendirmektedir (Rezapouraghdam et al., 2025). At gübresinin organik tarımda doğal gübre kaynağı olarak kullanılması ise bitkisel üretim döngüsünün sürdürülebilirliğini desteklemekte ve çevresel etkiyi azaltmaktadır (Pavić et al., 2019).

Atçılık merkezinin tarıma katkıları; Atların beslenmesi için arpa, yulaf, fiğ, yonca gibi yem bitkileri üretimine talep artar. At yetiştiriciliği, hayvansal üretim ve tarımsal altyapı ile doğrudan ilişkilidir. At gübresi, organik tarımda doğal gübre olarak kullanılabilir. Küçük ölçekli çiftliklerde atların iş gücü olarak kullanımı (özellikle kırsal alanlarda) desteklenebilir. Üniversiteler ve ziraat fakülteleri için uygulama ve araştırma alanı oluşturabilir. Tarımsal üretimde hayvan besleme, yem teknolojisi ve sürdürülebilir tarım uygulamaları için deneysel çalışmalar yapılabilir. Yem üretimi, saman balyalama, mera yönetimi ve tarım makineleri sektörlerine ekonomik hareketlilik sağlayabilir. Yerel üreticiler için yeni pazar fırsatları yaratabilir. Tarımsal faaliyetlerle atçılığın entegrasyonu doğru şekilde sağlanırsa kırsal kalkınma hızlanabilir. Atların beslenmesi için içeriği zengin ürünlerin üretilmek istenmesi durumunda toprak verimliliğini artıracak çalışmalar artabilir. Bölgedeki çiftçilerin gelir kaynakları çeşitlenebilir. Bu da bölgede tarımsal çeşitliliğin ve üretim kapasitesinin yükselmesine katkı sağlayabilir. Bölgenin sınırlı su kaynakları dikkate alındığında, yağmur suyu hasadı, gri su geri dönüşümü ve minimum su tüketimine dayalı işletim modelleri, merkezin çevreyle uyumlu yönetim anlayışının temelini oluşturabilir.

Atçılık sektörü çoğunlukla bağımsız bir endüstri olarak değerlendirilse de kırsal kalkınma ve tarımsal üretim açısından geleneksel hayvancılık faaliyetleriyle güçlü bir entegrasyon potansiyeline sahiptir. Bu entegrasyon; arazi yönetimi, biyolojik çeşitliliğin korunması, tamamlayıcı gelir kaynaklarının geliştirilmesi ve disiplinler arası eğitim programları aracılığıyla tarımsal sürdürülebilirliğe önemli katkılar sunmaktadır. Atçılık faaliyetleri, tarım ve hayvancılık işletmelerinin arazi kullanım stratejileriyle doğrudan ilişkilidir. At çiftlikleri, padoklar ve binicilik rotaları için geniş alan gereksinimi, tarım arazilerinin kentsel yayılmaya karşı korunmasını sağlamakta ve kırsal peyzajın sürdürülebilirliğini desteklemektedir (Anonim, 2015; Anonim, 2024). Ayrıca, atların kırsal alanlarda kontrollü biçimde otlatılması, otlak yönetimini iyileştirerek biyolojik çeşitliliğin korunmasına katkıda bulunmaktadır.

Modern çiftliklerde atçılık, geleneksel tarımsal üretim işlevlerinin ötesine geçerek yeni ekonomik kolların oluşumuna da öncülük etmektedir. At varlığı, çiftlikleri agri-turizm kapsamında cazip destinasyonlara dönüştürmekte; ziyaretçilere binicilik dersleri, at bakımı ve kırsal yaşam deneyimleri sunarak çiftlik gelirlerinin çeşitlenmesini sağlamaktadır (Rezapouraghdam et al., 2025). Bunun yanı sıra, at gübresi tarım ve bahçecilikte yüksek verimli bir organik gübre olarak değerlendirilmekte hem çevresel sürdürülebilirliği desteklemekte hem de bitkisel üretim döngüsünü güçlendirmektedir (Pavić et al., 2019). Böylece atçılık faaliyetleri, ekolojik döngülerin sürekliliğini sağlayarak tarım sistemlerine çevresel bir katkı sunmaktadır.

Eğitim boyutunda ise atçılık, Hayvan Bilimleri (Animal Science) ve Veterinerlik disiplinleriyle güçlü bir entegrasyon içerisindedir. At anatomisi, fizyolojisi ve beslenmesi gibi konular, veterinerlik ve hayvan besleme bilimleriyle doğrudan örtüşmekte; öğrencilerin yalnızca atçılıkta değil, genel hayvancılık yönetimi alanlarında da yetkinlik kazanmasını sağlamaktadır. Ayrıca atçılıkta geliştirilen davranış bilimi ve refah standartları, diğer hayvancılık dalları için model oluşturmakta; etik üretim pratiklerinin yaygınlaşmasına katkı sunmaktadır (Sivagurunathan et al., 2025).

Atçılık merkezinin mesleki eğitim ve uzmanlık açısından katkıları; veterinerlik, zooteknik, hayvan sağlığı, spor bilimleri ve turizm bölümleri için uygulama alanı oluşturulmasına, bu bölümlerin akademik çalışmalarının artmasına, teorik ve uygulamalı eğitimlerin gerçekleştirilmesine katkı sağlar. Ayrıca bilimsel projeler, tezler ve uluslararası iş birlikleri için bir merkez görevi görerek ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığın artması beklenmektedir. Nalbantlık, seyislik, antrenörlük gibi geleneksel mesleklerin modern yöntemlerle öğretilmesi ve yaşatılması öngörülmektedir.

Çocuklara ve gençlere yönelik binicilik okulları, yaz kursları ve atlı spor eğitimleri düzenlenerek at kültürünün tanıtılması, tarihsel ve kültürel mirasın genç kuşaklara aktarılması, atlı sporların (cirit, rahvan, engel atlama, dresaj) eğitim yoluyla yaygınlaşması, Hipoterapi (atlarla terapi) aracılığıyla engelli bireylerin eğitimine katkı sunulması beklenmektedir.

Atçılık merkezinin istihdam açısından katkıları; At yetiştiricisi, seyis, antrenör, nalbant, binicilik eğitmeni, veteriner hekim, zootechnist gibi meslek alanlarında iş imkânı oluşmasının yanısıra yem üreticileri, saman ve yem bitkisi yetiştiricileri, at malzemeleri üreticileri (eyer, koşum, ekipman) için pazar oluşmasına imkan tanınması beklenmektedir. Konaklama, restoran, ulaşım ve turizm işletmelerine müşteri çekerek bölgesel hizmet sektöründe iş alanı açılması, üniversite, meslek lisesi ve kurs mezunlarına uygulamalı eğitim ve iş bulma fırsatı sunması beklenmektedir. Kadınlara yönelik binicilik eğitmenliği, turizm rehberliği, işletme yönetimi gibi alanlarda istihdam sağlarken atlı turizm, atlı spor kulüpleri, hipoterapi merkezleri gibi yan sektörlerin gelişmesine katkı sağlaması öngörülmektedir.

Yeni istihdam alanları oluşturarak istihdam kaynaklı göçün azaltması ve kırsal bölgelerin ekonomik canlılığa kavuşması, yerel üreticilerin ve küçük işletmelerin (el sanatları, yöresel ürünler, hediyelik eşyalar) faaliyetlerinin artması, gençler için staj, kurs ve girişimcilik fırsatları yaratması, araştırmacılar ve eğitmenler için çalışma alanı oluşturması, merkezde görev alacak idari personel, temizlik, güvenlik ve bakım çalışanları için istihdam sağlaması diğer faydalar arasında yer almaktadır.

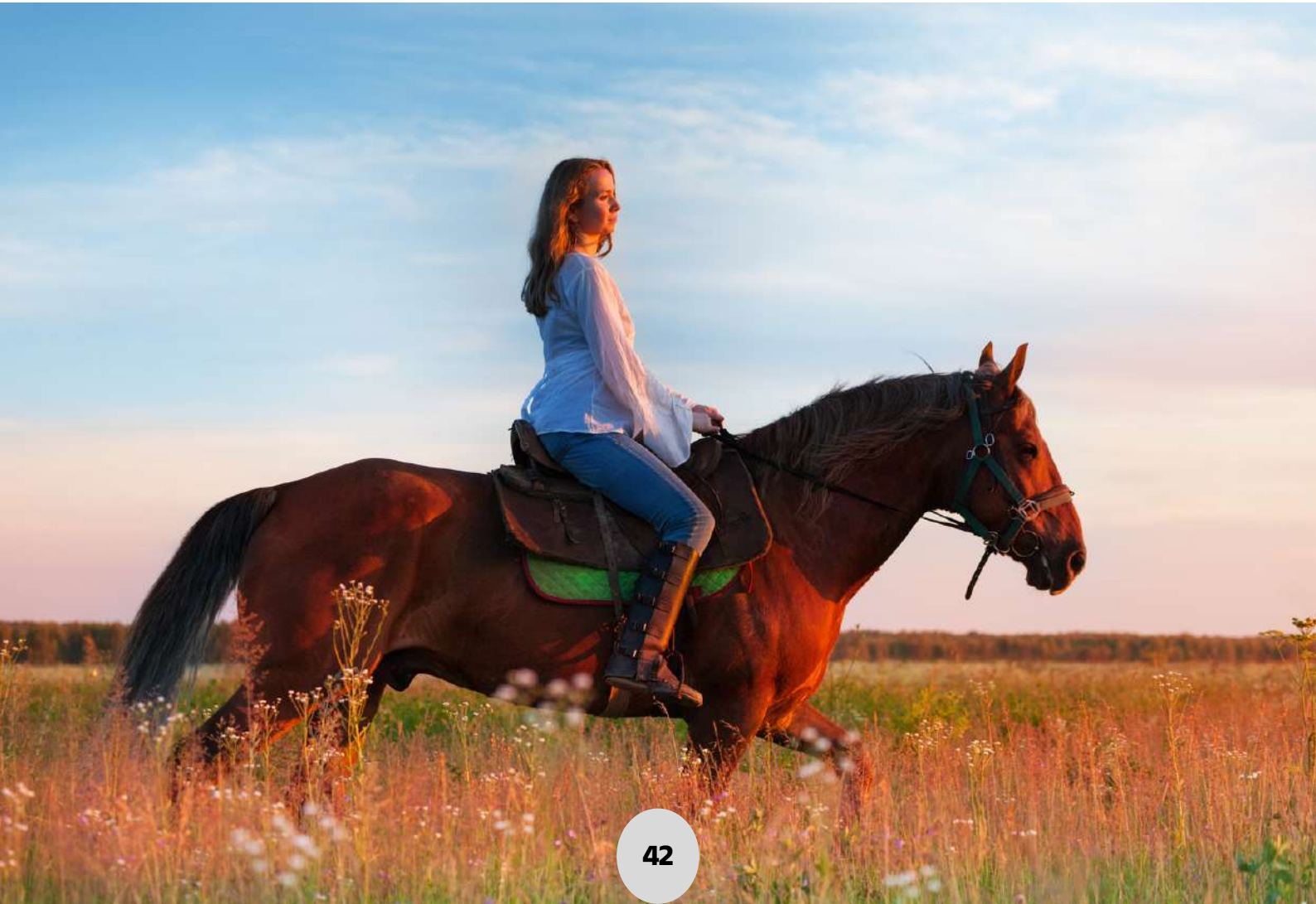

Atçılık merkezinin spor açısından katkıları; Merkez Engel atlama, dresaj, üç gün yarışmaları, endurans gibi modern atlı sporların gelişmesine zemin hazırlaması beklenmektedir. Gençlere ve profesyonel sporculara yönelik binicilik eğitimleri ve lisanslı sporcu yetiştirme programları düzenlenerek ulusal ve uluslararası yarışmalara sporcu yetiştirme imkânı sunması öngörülmektedir. Yarış pistleri, manejer ve antrenman alanlarıyla sporculara modern tesisler sağlayarak çocuklar ve gençler için spora yönlendirme, disiplin ve takım ruhu kazandırma, gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak kalmasına imkân sağlaması beklenmektedir. Hipoterapi ve binicilik terapisi ile engelli bireylerin fiziksel ve ruhsal gelişimine, amatör sporcular için sağlıklı yaşam ve hobi amaçlı spor olanaklarına ulaşılmasına, sponsorluklar, bilet gelirleri ve turizm faaliyetleri ile sporun sürdürülebilirliğine, atlı sporların yaygınlaşmasıyla bölgesel ve ulusal düzeyde spor kültürünün gelişmesine katkı sağlaması öngörülmektedir.

Sonuç olarak atçılık sektörü, turizm, eğitim ve tarımla bütünleşirse ekonomik, sosyal ve çevresel düzeylerde sürdürülebilir kalkınmayı destekleyen çok boyutlu bir yapıya sahip olabilir. Uluslararası yarışmalar ve festivaller aracılığıyla önemli bir ekonomik etki yaratabilecek olan bu sektör aynı zamanda akademik eğitim ve deneyimsel öğrenme yöntemleriyle nitelikli iş gücünün yetişmesini, tarım ve hayvancılıkla kurduğu organik bağlar sayesinde kırsal ekonominin dayanıklılığının artırmasına etki etmesi beklenmektedir. Dolayısıyla atçılık, yalnızca bir spor ya da kültürel etkinlik alanı değil, bütüncül kalkınmanın, çevresel sürdürülebilirliğin ve kültürel mirasın korunmasının temel aktörlerinden biri olarak değerlendirilmelidir. Atçılık sektörü yalnızca bağımsız bir endüstri değil, aynı zamanda geleneksel hayvancılıkla bütünleşen stratejik bir paydaştır. Arazi yönetiminden çiftlik turizmine, organik gübre kullanımından disiplinler arası eğitime kadar uzanan bu entegrasyon, kırsal topluluklarda ekonomik çeşitlenmeyi teşvik ederken, biyolojik çeşitliliğin korunmasını ve tarımsal sürdürülebilirliği güçlendirebilmektedir.

Atçılık merkezinin turizm açısından katkıları; Atçılık turizmi (equestrian tourism), kültürel miras, eğlence ve çevre dostu seyahat anlayışının kesişiminde yer alan; ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla kırsal kalkınmaya katkı sağlayan çok yönlü bir sektördür. Turizm harcamalarının yerel ekonominin farklı kollarına yayılmasını kolaylaştıran bu alan, aynı zamanda sürdürülebilir turizm politikalarının hayata geçirilmesinde stratejik bir araç olarak değerlendirilmektedir (Rezapouraghdam et al., 2025). Yarışmalar, festivaller ve binicilik merkezleri aracılığıyla atçılık, yalnızca turistik bir faaliyet değil, aynı zamanda kırsal istihdamın çeşitlenmesi, kırsal istihdamın, ekonomik gelirin çeşitlenmesi ve kültürel mirasın korunmasına katkı sağlayan önemli bir unsur hâline gelebilmektedir.

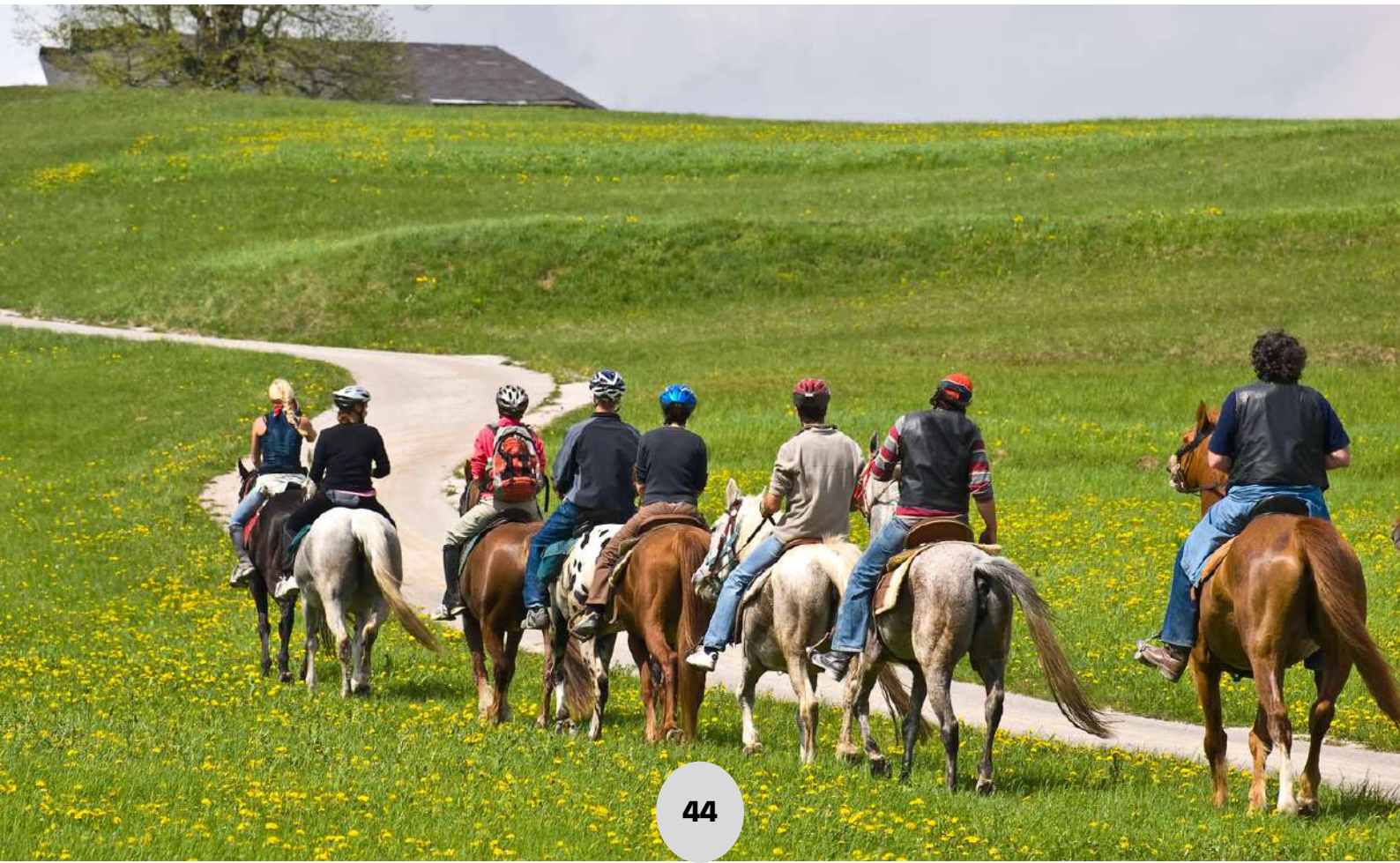

Atçılık turizmi, özellikle bulundukları bölgelerde ekonomik çeşitlenmeyi ve istihdam artışını desteklemektedir. Binicilik merkezleri, at çiftlikleri ve tur rotaları (horse treks) aracılığıyla ahır yöneticileri, at bakım uzmanları, eğitmenler ve rehberler gibi birçok alanda uzmanlaşmış iş gücü ortaya çıkmaktadır (Mueke, 2025). Aynı zamanda Portekiz'deki Golegã Ulusal At Fuarı veya Anadolu'daki cirit turnuvaları gibi etkinlikler, hem yerel kültürel mirasın tanıtılmasına hem de küçük işletmelerin, zanaatkârların ve yiyecek tedarikçilerinin ekonomik olarak güçlenmesine katkı sağlamaktadır (Anonim, 2021). Bu yönüyle atçılık turizmi, geleneksel tarımın dışında bir gelir akışı oluşturabilmektedir.

Sürdürülebilirlik perspektifinden bakıldığında, atçılık turizmi çevreyle dost, doğa temelli ve kültürel değerleri yaşatan bir yapıya sahiptir. Atlı tesisler ve tur rotaları, doğal alanların korunmasına katkı sağlarken aynı zamanda kırsal peyzajın sürdürülebilirliğini desteklemektedir (Pavić et al., 2019). Bu faaliyetler, destinasyonların doğa turizmi ve kültürel miras turizmi segmentlerinde markalaşmasına olanak tanır (Mueke, 2025). Ek olarak, rekreasyonel binicilik, polo, atlı okçuluk ve fayton turları gibi etkinlikler, turizm çeşitliliğini artırarak farklı ilgi alanlarına sahip turist gruplarını çekmektedir (Rezapouraghdam et al., 2025). Böylece atçılık sektörü, çevresel sürdürülebilirliği destekleyen, kültürel kimliği yaşatan ve ekonomik refahı kırsal topluluklara yayan çok yönlü bir kalkınma aracına dönüşebilmektedir.

Binicilik turları, doğa ve safari gezileri, kırsal turizm etkinlikleri ile ziyaretçilere alternatif turizm imkânı sunabilmektedir. Cirit, rahvan, atlı okçuluk gibi geleneksel spor gösterileri atçılık turizminin gelişmesine ve Türk at kültürünün tarihî mirasının tanıtılmasına katkı sağlayabilmektedir. Ulusal ve uluslararası yarışmalar, turnuvalar, festivaller bulundukları bölgelere spora ilgi duyan yerli/yabancı turistleri çekebilmektedir. Bu gibi sportif etkinlikler konaklama, yeme-içme ve ulaşım sektörlerinin gelişimine katkı sunabilmektedir. Bölgenin marka imajını güçlenmesine hipoterapi (atlarla terapi) uygulamalarıyla sağlık turizminin gelişmesine destekleyebilmektedir.

Sonuç olarak atçılık turizmi, yalnızca bir spor veya kültürel etkinlik değil, aynı zamanda bölgesel kalkınmayı destekleyen ve ekonomik çeşitliliği artıran güçlü bir sektörel model haline dönüşebilir. Yarışmalar, festivaller ve eğitim merkezleri aracılığıyla hem doğrudan hem de dolaylı ekonomik katkılar sunmakta; aynı zamanda sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda çevresel, sosyal ve kültürel faydalar sağlamaktadır. Bu nedenle, atçılık turizmi hem ekonomik büyümenin hem de kültürel mirasın korunmasının bütünleştiği bir alan olarak, geleceğin sürdürülebilir kalkınma stratejilerinde önemli bir rol üstlenmektedir.

3.4.4.Diğer Katkılar

Meranın Ve Doğal Alanların Kullanımında Dönüşüm

Atçılık sektörü, günümüzde meraları yalnızca bir yem kaynağı olarak gören geleneksel anlayıştan uzaklaşarak, bu alanları koruyan ve iyileştiren "ekosistem odaklı" bir dönüşüme öncülük etmektedir.

Biyoçeşitliliğin Sağlanması; Atların sindirim sistemleri ve otlama davranışları, sığır veya koyun gibi diğer otçulardan farklıdır. Bu fark, doğal alanların dönüşümünde kritik bir rol oynamaktadır. Atlar, sindirim sistemlerinden geçen tohumları geniş alanlara yayarak bitki çeşitliliğini artırır. Atlar meralarda "kısa otlaklar" ve "uzun otlaklar" şeklinde mozaik yapılar oluşturur. Bu yapı, hem kısa otları seven kuşlara hem de uzun otlarda barınan böcek ve küçük memelilere yaşam alanı sunarak biyoçeşitlilik sağlar. Atlar, diğer hayvanların tercih etmediği kaba ve sert otları tüketerek istilacı bitki türlerinin baskın hale gelmesini engeller.

Modern Mera Yönetimi Teknikleri

Sektördeki teknolojik ve bilimsel ilerleme, arazinin daha verimli ve sürdürülebilir kullanımını sağlamaktadır. Mera alanları parsellere bölünerek atların sadece belirli sürelerle buralarda bulunması sağlanır. Bu, toprağın dinlenmesine ve bitki köklerinin güçlenmesine olanak tanır. Atların sadece merkezde durup otlaması yerine, arazinin sınırları boyunca oluşturulan parkurlarda hareket etmeleri sağlanır. Bu sistem, meranın aşınmasını önlerken atların doğal hareket ihtiyacını karşılar. Kış aylarında veya aşırı yağışlarda meraların balçık haline gelip bozulmasını önlemek için "fedai alanlar" kullanılır. Atlar bu dönemde meralardan çekilerek toprağın fiziksel yapısı korunur.

Doğal Alanların Korunması ve Koridor Oluşturma

Atçılık tesisleri artık çevrelerinden izole yapılar değil, doğal hayatla bütünleşik alanlar olarak tasarlanmaktadır. Mera sınırlarına dikilen yerli ağaç ve çit bitkileri, yaban hayatı için geçiş koridorları oluşturur. Yangın Yönetimi: Stratejik otlatma ile kuru ot yükünün azaltılması, özellikle orman sınırı meralarda doğal yangın bariyerleri oluşturulmasına yardımcı olur.

Dijital ve Veri Odaklı Yönetim

Günümüzde atçılık sektörü, mera yönetimini "tahminlere" dayalı olmaktan çıkıp "veriye" dayalı hale getirmektedir. Toprağın nem, azot ve karbon tutma kapasitesini ölçen sensörler sayesinde gübreleme ve sulama minimuma indirilerek doğal denge korunur. Atların mera üzerindeki hareket yoğunluğu takip edilerek, toprağın hangi noktalarda baskı altında olduğu belirlenir ve buna göre dinlendirme periyotları ayarlanır.

Hayvancılık Faaliyetleri ile Entegrasyonu

Atçılık merkezlerinin diğer hayvancılık faaliyetleriyle (sığır, koyun, keçi vb.) entegrasyonu, modern tarım ekonomisinde "Karma Hayvancılık Sistemleri" başlığı altında incelenen, hem ekolojik hem de ekonomik açıdan yüksek katma değer yaratan bir modeldir. Bu entegrasyon, meraların daha verimli kullanılmasından hastalık yönetimine kadar geniş bir yelpazede dönüşüm yaratır.

Karma Otlatma (Multi-Species Grazing) Avantajları

Atlar ile sığır veya koyunların aynı meraları paylaşması (eş zamanlı veya ardışık olarak), meranın biyolojik dengesini optimize eder. At parazitleri sığırların sindirim sisteminde yaşayamaz, sığır parazitleri de atlar için zararsızdır. Bir türün bıraktığı parazit larvaları diğer tür tarafından tüketilerek etkisiz hale getirilir. Bu durum, kimyasal ilaç (anthelmintic) kullanımını %30-50 oranında azaltır. Atlar seçici otçullardır ve meranın belirli bölgelerini (rough areas) dışkılama alanı olarak ayırıp orada büyüyen uzun otları yemezler. Sığırlar ise bu uzun ve kaba otları tercih ederek meranın her yerinin eşit boyda kalmasını sağlar. Araştırmalar, karma otlatma yapılan meralarda birim alandan alınan canlı ağırlık artışının, tek tür otlatmaya göre %10-25 daha fazla olduğunu göstermektedir.

Kaynak ve Atık Yönetimi Entegrasyonu

Atçılık merkezleri ile hayvancılık işletmeleri arasında kurulan döngüsel ekonomi modelleri maliyetleri düşürür. At gübresi karbon açısından zengin, sığır gübresi ise azot açısından zengindir. Bu iki atığın kompostlanarak karıştırılması, tarım arazileri için mükemmel dengede bir organik gübre oluşturur.

Atların yem rasyonunda kullanılan yüksek kaliteli kaba yemlerin (yonca, çayır otu vb.) artıkları veya atlar için fazla enerjili olabilecek alt kısımlar, sığırlar veya koyunlar tarafından değerlendirilebilir. Bu, işletme genelinde "sıfır atık" yem yönetimini destekler.

Arazi ve İş Gücü Verimliliği

Entegre bir merkezde altyapı maliyetleri paylaşarak ekonomik sürdürülebilirlik sağlanır. Çit sistemleri, sulama hatları, yem depoları ve taşıma araçları her iki faaliyet kolu için ortak kullanılır. Hayvan bakımı, mera ıslahı ve güvenlik gibi operasyonel süreçler tek bir yönetim çatısı altında toplanarak personel verimliliği artırılır.

Ekosistem Hizmetleri ve Güvenlik

Atlar (özellikle eşekler ve bazı iri at ırkları), doğal alanlarda koyun ve keçi sürüleri için koruyucu bir rol üstlenebilir. Yabani hayvanlara karşı caydırıcı bir unsurdur. Küçükbaş hayvanların çalıları ve alçak dalları yemesi, atların ise otları belirli bir seviyede tutmasıyla, doğal alanlarda yangının ilerlemesini durduracak "temiz koridorlar" kendiliğinden oluşur.

Sürdürülebilir At Yetiştiriciliği, İslah Çalışmaları Ve Genetik Kaynakların Korunmasına Yönelik Planlamalara Işık Tutmak

Atçılık merkezinde sürdürülebilir at yetiştiriciliği, hem ekonomik hem de çevresel açıdan uzun vadeli fayda sağlamayı hedefler. Bu yaklaşım, atların sağlıklı, verimli ve doğal yaşam döngüsüne uygun şekilde yetiştirilmesini içerir. Yerli at ırklarının (Anadolu atı, Rahvan vb.) korunması ve ıslah edilmesi. Safkan ve kültür ırklarının kontrollü yetiştiricilik programları ile sürdürülebilir kılınması ile genetik kaynakların korunması sağlanmalıdır. Doğal ve dengeli besleme programları ile atların sağlıklı büyümesi; israfı önleyen, maliyetleri düşüren yem planlaması ile doğru beslenme ve yem yönetimi sağlanabilir. At gübresinin organik gübre olarak tarımda değerlendirilmesi, meraların bilinçli kullanımı, erozyon ve aşırı otlatmanın önlenmesi, su kaynaklarının korunması ve doğal ekosisteme zarar verilmemesi ile çevreye duyarlı uygulamalar hayata geçirilmelidir. Atların düzenli veteriner kontrolleri, aşıları ve parazit mücadelesinin yapılması, hayvan refahı ilkelerine uygun barınak ve bakım koşullarının sağlanması ile hayvan sağlığı ve refah standartları oluşturulmalıdır. Yetiştiricilere yönelik sürdürülebilir yetiştiricilik eğitim programları düzenlenmesi, üniversite ve araştırma kurumlarıyla iş birliği içinde yeni yöntemlerin uygulanması ile eğitimde sürdürülebilirlik sağlanmalıdır. At yetiştiriciliğiyle birlikte spor, turizm, eğitim ve tarım sektörlerinde katma değer yaratılması, uzun vadeli planlamalarla merkezin kendi kendine yeterli hale gelmesi ile ekonomide sürdürülebilirlik öngörülmektedir.

Atçılık merkezinde sürdürülebilir ıslah çalışmaları ve genetik kaynakların korunmasına yönelik, hem mevcut at ırklarının korunması hem de verimli ve sağlıklı yeni nesillerin yetiştirilmesi hedeflenmelidir. Bu çalışmalar, uzun vadede genetik çeşitliliğin korunması, hayvan refahının sağlanması ve ekonomik değer yaratılması açısından büyük önem taşımaktadır.

Yerli at ırklarının (Anadolu atı, Rahvan vb.) genetik özelliklerinin kayıt altına alınması, safkan atların soy kütüğü ve pedigree kayıtlarının düzenli tutulması, nesiller arası genetik kayıpların önlenmesi ile genetik çeşitliliğin korunması sağlanmalıdır. Sağlıklı ve üstün özelliklere sahip damızlıkların seçilmesi, planlı aşılama ve eşleştirme programları ile kalitenin artırılması, akraba çiftleşmelerin önlenerek genetik bozulmaların engellenmesi ile kontrollü damızlık programları oluşturulmalıdır. Yapay tohumlama, embriyo transferi gibi modern biyoteknolojik yöntemlerin uygulanması, DNA analizleri ve genetik testlerle soy takibi ve hastalık taramaları yapılması ile modern ıslah yöntemleri uygulanmalıdır. Atların hız, dayanıklılık, sağlık ve davranış özelliklerinin düzenli takip edilmesi, spor atları için performans testleri, yerli ırklar için adaptasyon ve dayanıklılık ölçümleri yapılması ile performans ve verimlilik ölçümleri yapılmalıdır.

Atçılığın Bölgesel Kalkınmaya Katkısını Ölçerek Yatırımın Fizibilitesini Ortaya Koymak

Konya'nın Karapınar ilçesinde planlanan atçılık merkezi, yörenin çölleşme, obruk oluşumu, su kıtlığı gibi çevresel kısıtları ve sosyo-ekonomik kırılganlıkları dikkate alan bir yaklaşımla ele alındığında, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik tamamlayıcı bir yatırım olarak değerlendirilebilecek potansiyel sunmaktadır. Merkez; tarıma dayalı ekonominin risklerini azaltarak alternatif istihdam ve gelir kanalları oluşturmayı, tedarik zincirlerini su kısıtlarına duyarlı biçimde yönlendirmeyi ve çevresel farkındalığı artırmayı hedefleyen bir model olarak kurgulanmalıdır. Ulusal ölçekte düzenlenecek atlı turizm etkinlikleri ve yarış organizasyonları, bölgeye dış kaynak girişini tetikleyerek eğitmenlik, veteriner teknisyenliği, tesis yönetimi ve at ekipmanları satışı gibi uzmanlaşmış meslek alanlarında istihdam yaratabilir (Mueke, 2024; Darmansah ve ark., 2017). Merkezin yem talebinin (yulaf, yonca, saman) yerel çiftçiler için yeni pazarlar açması beklenirken, üretimin az su tüketen yem bitkilerine yönlendirilmesi su stresi baskısını azaltmaya katkı sağlamalıdır. Meke Gölü ve obruklar gibi doğal-jeolojik değerlerle bütünleşik turizm paketleri ise yıl geneline yayılan talep oluşturarak ekonomik çeşitlenmeyi ve yerel dayanıklılığı güçlendirmelidir.

Çevresel boyutta, sürdürülebilir otlatma (rotational grazing) uygulamaları toprak bozulmasını ve aşırı otlatmanın etkilerini sınırlarken, geniş otlakların erozyona karşı tampon işlevi kırsal peyzajın muhafazasına katkı sunar (ELCR, 2015). İlçede modern kompostlama tesisinin kurulması önerisiyle at gübresi çevreye zarar vermeden organik gübre olarak tarıma kazandırılabilir; böylece kimyasal girdilere bağımlılık azalır ve döngüsel tarım uygulamaları desteklenir (Anonim, 2015). Bölgenin su hassasiyeti nedeniyle yağmur suyu hasadı, gri su geri dönüşümü ve minimum su kullanımı ilkeleriyle işletilen bir tesis tasarımı, merkezin başarısı için zorunludur.

Sosyal ve eğitimsel düzlemde Atçılık Merkezi; yerel meslek yüksekokulları ve üniversitelerle iş birliği içinde, at anatomisi, beslenme ve hayvan refahı gibi alanlarda kanıta dayalı (evidence-based) eğitimler yoluyla geleneksel bilgi ile modern bilimi bütünleştirebilir (Torell ve ark., 2025). At Destekli Deneyimsel Öğrenme (EAL) programları, gençlerde liderlik, öz-farkındalık ve duygusal zekâ gibi becerileri geliştirmede etkili bir araç olarak öne çıkmakta; ilişkisel ve bedenlenmiş (embodied) liderlik yetkinliklerini güçlendirdiği vurgulanmaktadır (Sivagurunathan et al., 2025; Pentecost, 2018). Sonuç olarak, Karapınar Atçılık Merkezi; çevresel kısıtlara saygılı, yüksek teknolojiye dayalı su yönetimini benimseyen ve tarımsal riski azaltacak ekonomik çeşitlenmeyi hayata geçiren bir yaklaşımla, kırsal ekonominin dayanıklılığını artırırken bölgenin çevresel sorunlarına çözüm üreten sürdürülebilir bir kalkınma odağına dönüşebilir (Torell et al., 2025).

Atçılık merkezinin yatırım fizibilitesinin ortaya konulması, merkezin kurulmasının ekonomik, sosyal ve teknik açıdan uygulanabilirliğini analiz etmeyi içermelidir. Bölgedeki mevcut atçılık potansiyeli spor, turizmi, eğitim ve yarış atçılığına olan talebin incelenmesi, rakip merkezlerin durumu ve piyasa boşluklarının belirlenmesi ile pazar analizi yapılmalıdır.

Merkezin kurulacağı arazinin büyüklüğü, mera yapısı, iklim koşulları, ahırlar, manejler, hipodrom, eğitim alanları, veteriner klinikleri gibi tesis ihtiyaçları, ulaşım, su, enerji ve iletişim altyapısının yeterliliği ise teknik ve alt yapı analizi ile ortaya konmalıdır.

Arazi alımı veya tahsisi, inşaat ve altyapı maliyetleri, damızlık at temini, yem üretimi, ekipman ve bakım giderleri, ilk 5 yıllık işletme giderlerinin ve gelir projeksiyonlarının hazırlanması, Devlet destekleri, hibe ve teşvik programlarının araştırılması ile yatırım maliyeti ve finansmanı çıkarılmalıdır.

Gelir kaynakları arasında; At yetiştiriciliği ve satış gelirleri, binicilik eğitimi, spor müsabakaları ve yarış organizasyonları, turizm (atlı turlar, gösteriler, festivaller), hipoterapi ve rehabilitasyon hizmetleri, üniversite ve araştırma projelerinden gelecek destekler yer almalıdır.

Yatırımın; İstihdam yaratma potansiyeli (doğrudan ve dolaylı), bölgesel tarım, turizm ve hizmet sektörüne sağlayacağı katma değeri kırsal kalkınmaya ve göçün azaltılmasına etkisi gibi ekonomik ve sosyal katkıları söz konusu olmalıdır.

Fizibilite ile ayrıca risk analizi ortaya konularak olası risklerin önlenmesi sağlanmalıdır. Risklerin minimize edilmesi için; hastalıklar, maliyet artışları ve iklim koşulları, yatırımın geri dönüş süresinin hesaplanması, pazar dalgalanmalarına karşı sürdürülebilirlik stratejileri belirlenmelidir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Atçılık Merkezinin Karapınar'da Sürdürülebilir Kalkınmaya Katkısı

Karapınar'ın jeolojik yapısı (kumullar, göller ve stepler) ile tarımsal potansiyeli birleştğinde, bir atçılık merkezi sadece ticari bir işletme değil, ilçenin sürdürülebilir ilçenin kalkınmasına katkı sağlayacak bir yatırım haline gelebilir. Bu merkezin Karapınar'da uzun vadeli ve çevreci bir başarı yakalaması için temel görüş ve önerileri şu başlıklar altında toplayabiliriz:

1. Eko-Turizm ve "Atlı Safari" Entegrasyonu

Karapınar'ın çölleşmeye hassas yapısı, atçılık faaliyetlerinin çevresel sınırları gözetten planlı bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirir.

·Görüş: Motorlu araçların (ATV, Jeep vb.) çevreye ve toprak yapısına zarar verdiği kumul bölgelerde, atlı safariler gibi faaliyetlerin doğal yapıya daha duyarlı bir turizm uygulaması olarak değerlendirilmektedir.

·Öneri: Meke Gölü, Acıgöl ve kumul tepelerini kapsayan rotaların, düşük karbonlu turizm alanları olarak değerlendirilmesi, çevre bilinci yüksek turist kitlesine farklı turizm deneyimi sunma potansiyeline sahiptir.

2. Yerel Tarım ve Döngüsel Ekonomi

Atçılık merkezinin, bölgedeki çiftçiler için doğrudan bir pazar oluşturma potansiyeli bulunmaktadır.

·Görüş: Atların beslenmesinde kullanılan kaba yem (yonca, yulaf, korunga) Karapınar'da hali hazırda üretilmektedir.

·Öneri: "Sözleşmeli Üretim" modeliyle yerel çiftçiden doğrudan alım garantisi verilmelidir. Ayrıca, tesisin organik atıkları (at gübresi), bölgedeki bitkisel üretimde kullanılmak üzere fermente edilerek yerel tarıma geri kazandırılmalıdır.

3. Sosyal Kalkınma: Hippoterapi (Atla Terapi)

Sürdürülebilir kalkınma ekonomik gelişmenin yanı sıra çevresel ve sosyal yapının da güçlendirilmesini içermektedir.

·Görüş: Atçılık merkezleri yalnızca ekonomik faaliyet alanı olarak değil sosyal içerikli faaliyetlerin de geliştirilebileceği mekanlar olarak değerlendirilmektedir.

·Öneri: Konya ve çevresindeki engelli bireyler için merkez bünyesinde uygun fiziki şartlarda bir hippoterapi ünitesi kurulması, engelli bireylerin sosyal yaşama katılımını destekleyecektir. Bu tür uygulamalar atçılık merkezinin toplumsal faydaya dönüşmesini güçlendirecek tamamlayıcı uygulamalar arasında yer almaktadır.

4. Alternatif Enerji Kullanımı

Karapınar, güneş enerjisinde Türkiye'nin en fazla kurulu gücüne sahip ilçesidir.

·Görüş: Modern atçılık tesisleri (özellikle kapalı manejerler) geniş çatı alanlarına sahiptir.

·Öneri: Merkezin tüm enerji ihtiyacı çatı tipi Güneş Enerji Santralleri (GES) ile karşılanmalıdır. GES için uluslararası hibe ve fonlardan (AB Kalkınma Ajansları gibi) yararlanılabilir.

5. Yerel İstihdam ve Mesleki Eğitim

·Görüş: Bölgedeki genç nüfusun işsizlik sorununa çözüm üretebileceği değerlendirilmektedir.

·Öneri: İlçe Milli Eğitim veya Halk Eğitim ile iş birliği yapılarak "Seyislik ve Nalbantlık Okulu" ile desteklenmelidir. Karapınarlı gençler sertifikalı uzmanlar olarak yetiştirilirse, sadece bu merkezde değil, Türkiye genelindeki haralarda istihdam edilebilir hale getirilebilir.

Gençlere Ve Kadınlara Yönelik Mesleki Eğitim Programlarının Geliştirilmesi

1. Gençlere Yönelik: "Teknoloji ve Zanaat" Odaklı Eğitimler

·Görüş: Gençlerin dinamizmini sektörün teknik ihtiyaçlarıyla buluşturan eğitim programlar ilgi görebilir.

·Öneriler:

oSertifikalı Antrenörlük ve Binicilik Eğitmenliği: Türkiye Binicilik Federasyonu ile iş birliği yapılarak gençlere yönelik antrenörlük ve binicilik eğitim programları geliştirilerek uygun akreditasyon koşullarının sağlanması halinde ulusal ve uluslararası geçerliliğe sahip sertifikasyon sağlanmış olacaktır.

oModern Nalbantlık ve Ortopedi Eğitimi: Geleneksel nalbantlığı, modern veterinerlik uygulamalarıyla birlikte ele alındığı eğitim programları sektörde ihtiyaç duyulan teknik uzmanlığın geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu alan Türkiye'de nitelikli iş gücü açığı olan bir alandır.

oAtlı Turizm ve Rota Rehberliği: Karapınar'ın kumul ve volkanik yapısını (Meke Gölü çevresi) iyi bilen, yabancı dili ve biniciliği harmanlayan "Eko-Rehberler" yetiştirilmesi bir yandan çevreye duyarlı bir yapıyı desteklerken bir yandan da sektöre nitelikli insan kaynağı kazandırabilecektir.

2. Kadınlara Yönelik: "Girişimcilik ve Sosyal İşletmecilik"

·Görüş: Kadınların üretim gücünü ve sosyal yetkinliklerini atçılık ekosistemine entegre eden programlar uygulanabilir. Böylece kadınların bilgi ve becerilerine uygun mesleki ve sosyal faaliyet alanlarının geliştirilmesi sağlanabilecektir.

·Öneriler:

o Hipoterapi (Atla Terapi) Yardımcı Eğitmenliği: Kadınların pedagojik formasyon ve şefkat odaklı yaklaşımları, rehabilitasyon merkezlerinde büyük ihtiyaç duyulan bu alanda uygun eğitim ve sertifikasyon programlarının oluşturulması halinde, onlara yeni bir kariyer kapısı oluşturabilecektir.

o Binicilik Ekipmanları Tasarım ve Üretim Atölyesi: At biniciliğinde kullanılan deri başlıklar, yelekler, eyer süslemeleri ve tekstil ürünlerinin tasarımı ve üretimi mevcut kadın kooperatiflerince yapılabilir veya yeni kadın kooperatifleri kurulabilir. Ayrıca atçılık merkezinde kurulacak satış ofisleri ve e-ticaret yöntemleri ile satışı yapılabilir.

o Gastronomi ve Yerel Lezzet İşletmeciliği: Merkeze gelen yerli ve yabancı turistler için Karapınar'ın yerel mutfağını yansıtan gastronomi faaliyetleri için kadınların yetiştirilmesiyle bu tür faaliyetlerin kadın girişimciler eliyle yapılması sağlanabilecektir. Diğer taraftan da yerel mutfak kültürünün turizmin deneyimini zenginleştirmesine katkı sağlanacaktır.

Yerel ve ulusal tanıtım faaliyetlerinin artırılması

Karapınar Atçılık Merkezi'nin hem yerel hem de ulusal düzeyde bilinirliğini artırmak için", bölgenin "Türkiye'nin Çölü" ve "Meke Nazar Boncuğu" gibi halihazırda bilinirliği yüksek olan değerlerin atçılık faaliyetleriyle birlikte ele alınmasıyla bütüncül bir tanıtım stratejisi izlenmelidir.

1. Tematik "Atlı Fotoğrafçılık" ve Influencer İş Birlikleri

·Görüş: Karapınar'ın kumul tepeleri, gün batımında atlı grupları dijital tanıtım faaliyetleri için görsel bir içerik alanı sunar.

·Öneri: Ulusal çapta tanınmış doğa fotoğrafçıları ve seyahat influencer'ları bölgeye davet edilerek "Kumulda Atlı Gün Batımı" temalı dijital içerik kampanyaları başlatılabilir. Sosyal medya platformlarda oluşacak görsel içerikler, özellikle doğa, spor ve deneyim odaklı ziyaretçilerin ve gençlerin ilgisini çekebilecektir.

2. "Gelenekselden Geleceğe" Festivalleri

·Görüş: Atçılık, Türk kültürünün ayrılmaz bir parçasıdır. Bu kültürün kullanılması hem yerel halkın sahiplenme duygusunu güçlendirmek hem de yerli ziyaretçilerin ilgisini çekmek için bir potansiyel olarak değerlendirilmektedir.

·Öneri: Her yıl Eylül veya Ekim aylarında "Karapınar At ve Doğa Festivali" düzenlenmelidir. Bu festivalde cirit gösterileri, atlı okçuluk müsabakaları ve çocuklara yönelik "pony" şenlikleri bir arada sunulmalıdır. Yerel esnafın hareketlenmesi ve ulusal medyanın (spor ve yaşam kanalları) ilgisinin çekilmesi sağlanır.

3. Gastronomi ve "Atlı Kahvaltı" Konsepti

·Görüş: Tanıtımın en güçlü ayağı deneyimdir. İnsanlar sadece at görmeye değil, bir gün geçirmeye gelmelidir.

·Öneri: Hafta sonları Konya ve çevre illerden (Aksaray, Niğde, Karaman) gelecek aileler için "Atlı Doğa Kahvaltıları" paketi oluşturulmalıdır. Çocuklar eğitmen eşliğinde ata binerken, aileler yerel Karapınar ürünlerinden oluşan kahvaltının tadını çıkarmalıdır. Bölgesel turizmde "hafta sonu rotası" olarak markalaşma sağlanabilir.

4. Dijital Pazarlama ve Akıllı Destinasyon Yönetimi

·Görüş: Şeffaflık ve güven oluşturarak profesyonel at sahiplerinin (pansiyon hizmeti için) ilgisi çekilebilir.

·Öneri: Merkeze özel, çok dilli bir web sitesi ve mobil uygulama kurulmalıdır. Bu uygulama üzerinden:

- o Binicilik dersi randevusu alınabilmeli.
- o Safariler için sanal tur izlenebilmeli.
- o Atların günlük yaşamlarını gösteren canlı kameralar (Stable-Cam) yayını yapılmalıdır.

Atçılığın Ekoturizm Ve Kültürel Turizmle Entegre Edilmesi

1. Ekoturizm Entegrasyonu: "Düşük Karbon Rotaları"

·Görüş:At, doğaya en uyumlu ulaşım aracıdır. Karapınar'ın hassas ekosistemine uygun ve çevresel kısıtları dikkate alan şekilde atlı rotaların planlanması, ekolojik yapıyı koruyarak turizme açmaya olanak sağlayacaktır.

·Öneriler: Ekoturizm faaliyetlerinin artırılarak ve yeni oluşumların hayata geçirilmelidir.

o Kumul Safari: Karapınar kumulları, motorlu araçların (ATV, Jeep) gürültü ve egzoz kirliliğinden arındırılmalıdır. Bunun yerine, kumul tepelerinde sessiz, doğaya saygılı "Atlı Safari" turları düzenlenmelidir.

o Meke ve Acıgöl Eko-Hattı: Araç trafiğine kısıtlı bölgelerde, turistlerin göl çevresini at sırtında gezmesi sağlanmalıdır. Bu, göl çevresindeki endemik bitki ve kuş türlerinin korunmasına yardımcı olurken, turistlere eşsiz bir gözlem imkanı sunar.

o Atlı Gözlemevi Turları: Karapınar'ın ışık kirliliğinden uzak noktalarına atlarla gece yolculuğu düzenlenip, gökyüzü gözlemi etkinlikleri (Astro-Turizm) ile birleştirilebilir.

2. Kültürel Turizm Entegrasyonu: "Tarihin İzinde Atlı Yolculuk"

·Görüş: Karapınar, tarihi İpek yolu üzerinde yer alan önemli bir duraktır. Atçılık bu tarihi derinliği canlandırabilir:

·Öneriler: Kültür turizminin geliştirilerek atçılık ile entegrasyonu sağlanmalıdır.

o Sultan Selim Külliyesi ve Menzil Rotaları: Turistlerin tarihi külliye'den başlayıp, eski menzil yollarını takip ederek at sırtında köylere veya ören yerlerine ulaştığı "Tarihi Rotalar" oluşturulmalıdır.

o Geleneksel Atlı Sporlar Gösteri Alanı: Merkez bünyesinde sadece modern binicilik değil; cirit, atlı okçuluk ve kökbörü gibi Türk kültürüne ait sporların sergilendiği bir "Kültürel Gösteri Arenası" kurulmalıdır.

Üniversite, Belediye Ve Özel Sektör İşbirliği İle Projeler Geliştirilmesi

1. Ortak Geliştirilebilecek Proje Önerileri

A. Atıcılık ve Binicilik Meslek Yüksekokulu (Üniversite + Belediye)

Karapınar'da, Selçuk Üniversitesi veya Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi iş birliğiyle bir yerleşke kurulabilir.

·Proje: "Atıcılık ve Antrenörlüğü" ön lisans programının açılması.

·İş Birliği: Belediye bina ve uygulama alanı sağlar, üniversite akademik kadroyu kurar. Mezun olan gençler, özel sektörün işlettiği merkezde doğrudan istihdam edilir.

B. "Karapınar Kumul Islahı ve Atlı Terapi" AR-GE Merkezi (Üniversite + Özel Sektör)

·Proje: At gübresinin kompost edilerek kumul bölgelerin bitkilendirilmesinde kullanılması üzerine bir laboratuvar kurulması.

·İş Birliği: Özel sektör merkezin atık yönetimini üstlenir, üniversite bu atıklardan bölge toprağına uygun "organik iyileştiriciler" geliştirir.

C. Bölgesel Kalkınma ve Turizm Kümesi (Belediye + Özel Sektör)

·Proje: Karapınar Atlı Turizm Rotası'nın (Meke-Acıgöl-Kumullar) uluslararası standartlara taşınması.

·İş Birliği: Belediye güzergah güvenliğini ve çevre düzenlemesini sağlar; özel sektör bu rotalarda atlı safari, konaklama ve yeme-içme hizmetlerini profesyonelce yönetir.

2. Uygulama Modeli Önerisi: "Karapınar Atıcılık A.Ş."

Projenin sürdürülebilir olması için bir İşletme İştiraki kurulması en etkili yöntemdir:

1.Yönetim Kurulu: Belediye başkanı, üniversiteden ilgili bir dekan ve özel sektör temsilcilerinden oluşur.

2.Kar Paylaşımı: Elde edilen gelirin bir kısmı belediyenin sosyal projelerine, bir kısmı üniversitenin burs fonuna, bir kısmı da tesisin geliştirilmesine aktarılır.

3.Hibe ve Fon Yönetimi: Bu üçlü yapı, KOP (Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı), MEVKA (Mevlana Kalkınma Ajansı) ve AB fonlarından çok daha yüksek puan alarak hibe çekebilir.

3. Kritik Başarı Faktörleri ve Öneriler

·Öneri 1 (Sertifikasyon): Tüm eğitim ve hizmetlerin uluslararası akreditasyona sahip olması sağlanmalıdır. Üniversitenin buradaki rolü "onay makamı" olmaktır.

·Öneri 2 (Yerel Halkın Katılımı): Özel sektörün sadece dışarıdan gelen bir yatırımcı olarak kalmaması için, yerel halktan tedarikçi (yem, gıda, el sanatları) kullanımı belediye tarafından şart koşulmalıdır.

·Öneri 3 (Genç Girişimci Destekleri): Üniversiteden mezun olan öğrencilerin Karapınar'da kendi butik binicilik çiftliklerini kurmaları için belediye ve KOSGEB iş birliğiyle "Kuluçka Merkezi" oluşturulmalıdır.

5.ÖZET

- 1.Karapınar Atçılık Merkezi, bölgeyi bir "geçiş noktası" olmaktan çıkarıp, insanların özel olarak geldiği bir "deneyim destinasyonu" haline getirmelidir.
- 2."Zanaatkarlar Köyü Konsepti" Atçılık merkezi içerisinde, gençlerin ve kadınların üretim süreçlerinin ziyaretçiler tarafından izlenebildiği bir "Zanaatkarlar Köyü" oluşturulmalıdır. Bu, hem turistik bir çekim merkezi yaratır hem de üretilen ürünlerin (eyer, deri işleri, hediyelik eşya) "yerinde satış" potansiyelini artıracaktır.
- 3.Karapınar Belediyesi ve Karapınar Aydoğanlar Meslek Yüksek Okulu gibi kurumlarla yapılacak protokoller, atçılık alanında verilecek eğitimler ile akademik kalite artırmalıdır.
- 4.Tüm bu faaliyetlerin merkezi bir iletişim diline sahip olması için "Karapınar: Atın ve Doğanın Kalbi" gibi akılda kalıcı bir slogan ile kurumsal kimlik çalışması yapılmalıdır.
- 5.Nevşehir (Kapadokya) ile Konya arasındaki turizm aksına Karapınar'ın "Atlı Durak" olarak eklenmesi için acentelerle "FAM Trip" (Tanıtım Turu) organizasyonları yapılmalıdır.
- 6.Bölgenin doğal bir plato olması avantajı kullanılarak, tarihi diziler veya reklam filmleri için tesisin lojistik üs olarak pazarlanması sağlanmalıdır.
- 7.Dijital Rota Haritaları: Ekoturizm rotaları için GPS tabanlı, bölgenin tarihini ve biyolojik çeşitliliğini anlatan sesli rehber uygulamaları (QR kod destekli) geliştirilmelidir.
- 8.Yerel Rehberlik Eğitimi: Karapınar köylerindeki gençlere binicilik ve ekoturizm rehberliği eğitimi verilerek, onların kendi coğrafyalarını at sırtında anlatmaları sağlanmalıdır.
- 9."Meke Nazar Boncuğu" Koruma Fonu: Atlı safarilerden elde edilen gelirin belirli bir kısmı, Meke Gölü'nün rehabilitasyonu ve bölgedeki ağaçlandırma çalışmaları için "Eko-Fon" olarak ayrılmalıdır.
- 10.Selçuk Üniversitesinde bulunan Atçılık Meslek Yüksekokulu Karapınar'a taşınmalıdır.

Kaynakça

- AHC (American Horse Council). (2023). Results from the 2023 National Equine Economic Impact Study Released. Erişim tarihi: 28.09.2025 Erişim adresi: <https://horsecouncil.org/project/results-from-the-2023-national-equine-economic-impact-study-released/>
- Angoules, A. G., Boutsikari, Z. & Theos, B. (2015). A Review of Efficacy of Hippotherapy for the Treatment of Musculoskeletal Disorders. British Journal of Medicine and Medical Research, 8(4), 289–297.
- Anonim, (2015). Equestrian economic impact analysis: How your community benefits. Equine Land Conservation Resource. Erişim tarihi: 17.09.2025 Erişim adresi: <https://elcr.org/wp-content/uploads/2015/11/Equestrian-Economic-Impact-Analysis-How-Your-Community-Benefits.pdf>
- Anonim (2021). The surprising impact of the horse industry on the economy. Erişim tarihi: 22.09.2025 Erişim adres: <https://blog.cavago.com/en/blog/the-transcending-impact-of-the-horse-industry-on-the-economy>
- Anonim, (2024). Unveiling the economic influence of Texas' horse industry. Texas A&M AgriLife. Erişim tarihi: 14.09.2025 Erişim adresi <https://agrilifetoday.tamu.edu/2024/04/17/unveiling-the-economic-influence-of-texas-horse-industry/>
- Anonim, (2024). Unveiling the economic influence of Texas' horse industry. Texas A&M AgriLife. Erişim tarihi: 10.09.2025 Erişim adresi: <https://agrilifetoday.tamu.edu/2024/04/17/unveiling-the-economic-influence-of-texas-horse-industry/>
- Anonim, (2025). The economic impact of the equine industry in the United States. Mid-South Horse Review. Erişim tarihi: 01.10.2025 Erişim adresi: <https://www.midsouthhorsereview.com/the-economic-impact-of-the-equine-industry-in-the-united-states>
- Anonim, (2025). The economic impact of the equine industry in the United States. Mid-South Horse Review. Erişim tarihi: 01.10.2025 Erişim adresi: <https://www.midsouthhorsereview.com/the-economic-impact-of-the-equine-industry-in-the-united-states>
- Anthony, DW. The Horse, the Wheel, and Language, Oxford, 2007, s.221
- Baskıcı, M. Murat (1998) Evcilleştirme Tarihine Kısa Bir bakış, A.Ü.S.B.F. Dergisi, Cilt 53 Sayı 1- 4,Ocak-Aralık s.88,89
- Berkmen, Haluk (2011) At, Ata ve A Harfi, Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi, 300(50), s.54
- Bonsi, M., Anderson, N. E., & Carder, G. (2023). The socioeconomic impact of diseases of working equids in low and middle-income countries: A critical review. Animals, 13(24), 3865.
- Bonsi, M., Anderson, N. E., & Carder, G. (2024). The socioeconomic impact of equine epizootic lymphangitis in working equids in low and middle-income countries: A scoping review. Journal of equine veterinary science, 132, 104981.
- Caferoğlu, A. (1953). Türk onomastiğinde at kültü. Türkiyat Mecmuası, X, 201–212.
- Ceylan, A. (2002). Anadolu'daki ilk Türk yerleşmelerinden Cunni Mağarası. Türkler Ansiklopedisi, 6, 425–429.
- Ceylan, A. (2004). Erzurum ve çevresindeki Türk yerleşmeleri. Türk Kültürü, 30–47.
- Cumakunova, Gülzura (2009) Kırgız ve Türkmen Türkçelerinde Atçılık Terminolojisi, Ankara Üniv. Dil Tarih Coğrafya Fak.,Modern Türklük Araştırmaları Dergisi, 6(2),s.41

- Çoruhlu, Y. (1997). Türk sanatında av sembolizmi. *Arkeoloji ve Sanat*, 76, 13–25.
- Çoruhlu, Y. (2006). Türk mitolojisinin ana hatları. İstanbul: Kabalcı Yayınları
- Diamond, Jared (2008) *Tüfek, Mikrop ve Çelik*, Tübitak Popüler Bilim kitapları, Çeviri Ülker İnce, 19.basım, s.84
- Darmansah, N. A., Hassan, F., & Said, B. (2017). Contribution of equine education to the equine industry development in Malaysia. *Journal of Fundamental and Applied Sciences*, 9(3S), 241–250.
- Darmansah, N. F., Misnan, M. S., Sam, A. R. M., & Omar, A. H. (2017). Contribution of equine education to the equine industry development in Malaysia. *Advanced Science Letters*, 23(4), 2818–2820.
- ELCR (Equine Land Conservation Resource), (2015). Equestrian economic impact analysis: How your community benefits. <https://elcr.org/wp-content/uploads/2015/11/Equestrian-Economic-Impact-Analysis-How-Your-Community-Benefits.pdf>
- Golden, P. B. (2014). Dünya Tarihinde Orta Asya, (Çev. YK Taştan). Ötüken Neşriyat, İstanbul
- Güleç, Ertuğrul (2005) *Türk At Irkları, Anadolu At Irklarını Yaşatma ve Geliştirme Derneği Tarafından Neşredilmiştir*, 2.Baskı, s.4,5 ve 17
- Kafesoğlu, İ. (1995). Türk milli kültürü. İstanbul: Boğaziçi Yayınları
- Karapınar TSO Ekonomi ve Ticaret Dergisi
- Mueke, V. (2024). The impacts and sustainability of equestrian tourism
Mueke/publication/388412895_The_Impacts_and_Sustainability_of_Equestrian_Tourism/links/679770138311ce680c3cc55c/The-Impacts-and-Sustainability-of-Equestrian-Tourism.pdf
- Mustafa, A. (2000). Geçmişten Günümüze At. *Türk Veteriner Hekimliği Dergisi*, 1(2), 37.
- Mueke, V. M. (2025). The impacts and sustainability of equestrian tourism. Erişim tarihi: 12.09.2025
Erişim adresi:
https://www.researchgate.net/publication/388412895_The_Impacts_and_Sustainability_of_Equestrian_Tourism
- Ögel, B. (1979). Türk kültür tarihine giriş. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Özgül, O. (2015). Erzurum bölgesi kaya panoları. *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 5, 169–198.
- Pentecost, L. A. (2017). The effects of equine assisted leadership programs on perceived professional development outcomes [Doctoral dissertation, Liberty University].
<https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2680&context=doctoral>
- Pentecost, L. A. (2018). The effects of equine assisted leadership programs on perceived professional development outcomes. Liberty University.
- Pavić, L., Blešić, I., Petrović, M. D., Radovanović, M. M., & Prišenk, J. (2019). Can the quality of hospitality services play a role in sustainable equestrian tourism in Slovenia? Mediations, effects, and implications. *Sustainability*, 11(21), 6155.
- Rezapouraghdam, H., Saydam, M. B., Altun, O., Roudi, S., & Nosrati, S. (2025). A contemporary systematic literature review of equestrian tourism: Emerging advancements and future insights. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 8(2), 472–492.

Sivagurunathan, R., Senathirajah, A. R. B., Sivagurunathan, L., Qazi, S., & Haque, R. (2025). Equine-assisted experiential learning: A literature review of embodied leadership development in organizational behavior. *Administrative Sciences*, 15(8), 298.

Sümer, F. (1995). Türklerde atçılık ve binicilik. İstanbul: TDA Vakfı Yayınları

Torell Palmquist, G., Käsälä Alveheim, N., Huot-Marchand, F., Ashton, L., & Lewis, V. (2025). The Role of European Equestrian Institutions in Training Professionals: Outcomes from a Workshop on Horse Welfare in Equestrian Education. *Animals*, 15(2), 183.

Turan, O. (1941). On iki hayvanlı Türk takvimi. İstanbul: Ötüken Yayınları

Türkiye Binicilik Federasyonu Raporu

Yiğit, Ayhan (2011) İnsanın Eski dostu Atın Evrimi, Anadolu Geç miyosen Dönem Atları”, Aktüel Arkeoloji, Ocak 2011, s.72.

Watanabe, Y., Miki, T., & Takeishi, M. (2023). Horse grazing for grassland management: A review. *Grassland Science*, 69(2), 79–88. <https://doi.org/10.1111/grs.12411>

<https://agrillifetoday.tamu.edu/2024/04/17/unveiling-the-economic-influence-of-texas-horse-industry/>

<https://www.konyadayatirim.gov.tr/assets/upload/dosyalar/karapinar.pdf>

<https://www.researchgate.net/profile/Vincent->

<https://wbfsh.com/>

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ**

Konevi Mahallesi, Ferit Paşa Cd. No:18 Kat 5, 42040 Meram/Konya

Telefon: +(90) 332 236 32 90 - Faks: +(90) 332 236 46 91

E-Posta: bilgi@mevka.org.tr | www.mevka.org.tr

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılmaz.